

Biuletyn Archiwalny

ARCHIWA
PAŃSTWOWE

W NUMERZE

- Wystawa pt. „Od Unii do Unii. Polskie wizje 3
jednoczenia Europy”
- Konferencja pn. „Polska kancelaria królewska 3
między władzą a społeczeństwem”
- Skarby doby andegaweńskiej w Archiwum 4
Głównym Akt Dawnych
- Projekt „Ukryta historia” 5
- Jubileusz 90-lecia Archiwum Państwowego 6
w Piotrkowie Trybunalskim

SPIS TREŚCI

I. Z ZAGRANICY

1. Konferencje, seminaria, spotkania	8
2. Współpraca z archiwami zagranicznymi	9
3. Współpraca z ośrodkami polonijnymi	10
4. Wypożyczenia	10

II. Z KRAJU

1. Centralna Komisja Metodyczna w nowej kadencji	12
2. Doroczna narada dyrektorów archiwów państwowych	12
3. Konferencje, sesje, spotkania	14
4. Komisje i zebrania naukowe	20
5. Szkolenia, warsztaty	25
6. Działalność edukacyjna i popularyzatorska	26
7. Wydawnictwa	48
8. Wizyty	49
9. Jubileusze	50
10. Inwestycje	51

III. ZASÓB ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. Nabytki i darowizny	52
2. Dokumentacja osobowo-płacowa	55

IV. NOWOŚCI PRAWNE

1. Zmiany w przepisach dotyczących narodowego zasobu archiwalnego i archiwów	57
--	----

W NUMERZE

Wystawa pt. „Od Unii do Unii. Polskie wizje jednoczenia Europy”

W dniach 29 kwietnia – 5 maja 2009 r. w siedzibie Archiwum Głównego Akt Dawnych prezentowano wystawę pt. „Od Unii do Unii. Polskie wizje jednoczenia Europy” związaną z obchodami 5. rocznicy wstąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej. Organizatorem wystawy była Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych oraz Archiwum Główne Akt Dawnych.

Na wystawie peksponowano trzy dokumenty: *Unię Lubelską* (1 VII 1569 r.), *Konstytucję dla Europy* – Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiiego (30 IV 1831 r.) oraz *Traktat Akcesyjny* (16 IV 2003 r.). Obrazują one dążenia Polaków i ich realny wkład w budowę zjednoczonej Europy już od wieku XVI, aż po czasy współczesne. Są dowodem, że idea wspólnej Europy pojawiła się na długo przed powstaniem Wspólnot Europejskich, ONZ czy Parlamentu Europejskiego.

Uroczyste otwarcie odbyło się 29 kwietnia o godz. 12:00 w siedzibie Archiwum Głównego Akt Dawnych przy ul. Długiej 7 w Warszawie. Gości, zgromadzonych w Sali Balowej AGAD, powitali: Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń oraz Dyrektor Archiwum Głównego Akt Dawnych dr Hubert Wajs. Wprowadzając w ideę prezentowanej wystawy, Naczelny Dyrektor podkreślił historyczny wkład Polaków w koncepcję budowania wspólnej, zjednoczonej Europy. Zaznaczył, że uczestnicy spotkania mają jedyną w swoim rodzaju, być może niepowtarzalną okazję oglądania niedostępnych na co dzień, niezwykle cennych dokumentów – *Unii Lubelskiej*, *Konstytucji dla Europy* oraz *Traktatu Akcesyjnego*, który Ministerstwo Spraw Zagranicznych po raz pierwszy udostępniło do prezentacji. Uroczystość zaszczylicili swą obecnością Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Tomasz Merta oraz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych - Andrzej Kremer. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele Archiwów Państwowych oraz instytucji kultury.

NDAP

Konferencja pn. „Polska kancelaria królewska między władzą a społeczeństwem”

W dniu 19 czerwca 2009 r. w AGAD odbyła się IV konferencja naukowa z cyklu „Polska kancelaria królewska między władzą a społeczeństwem”. Jej organizatorami byli: Archiwum Główne Akt Dawnych, Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Wprowadzeniem do problematyki konferencji była prezentacja dr. Huberta Wajsa (AGAD) dotycząca strony internetowej poświęconej Metryce Koronnej. Następnie prof. Waldemar Chorążyczewski i dr Krzysztof Syta (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) przedstawili referat analityczny poświęcony personelowi polskiej kancelarii królewskiej (koronnej) w XIV-XVIII wieku. Dr Janusz Grabowski (AGAD) omówił kwestie formuł końcowych na dokumentach polskiej kancelarii królewskiej i książęcej na Mazowszu w XIV-XV wieku. Kolejne wystąpienia poświęcone były różnym aspektom prac kancelarii królewskiej: Tomasz Berendt (Kraków) przedstawił zestawienie sekretarzy królewskich Michała Korybuta Wiśniowieckiego, dr Marcin Hlebionek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) omówił projekt formularza badawczego nowożytnych pieczęci

królów polskich, zaś Agnieszka Rosa i prof. Waldemar Chorażyczewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) zestawili informacje źródłowe dotyczące bardzo interesującej tematyki postrzegania swej pracy przez pracowników polskiej kancelarii królewskiej czasów nowożytnych. Kwestie szczegółowe, dotyczące inwentarza skarbcza i archiwum koronnego z 1669 r., w oparciu o zapisy księgi nr 208 Metryki Koronnej, przedstawił dr Michał Kulecki (AGAD). Kolejna grupa wystąpień dotyczyła kancelarii obcych i ich związków z kancelarią polską: prof. Wojciech Krawczuk (Uniwersytet Jagielloński) przedstawił uwagi Samuela Pufendorfa, historyka z Saksonii, historiografa szwedzkiego i brandenburskiego, o praktykach kancelaryjnych stosowanych w tych krajach w XVII wieku, Paulina Ławniczak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) dokonała próby odpowiedzi na pytanie, czy w kancelarii Fryderyka Augusta do spraw Księstwa Warszawskiego panowały staropolskie czy też saskie praktyki kancelaryjne, zaś Anna Łazarek (AP w Szczecinie) omówiła źródła do dziejów kancelarii książęcej na Pomorzu Zachodnim w XVI-XVII wieku.

Po każdym wystąpieniu odbywała się dyskusja. Konferencja spotkała się z żywym zainteresowaniem badaczy kancelarii królewskiej, o czym świadczy udział przedstawicieli środowiska akademickiego z kilku ośrodków (Kraków, Lublin, Piotrków Trybunalski, Toruń, Warszawa), a także archiwistów i gości z zagranicy (Instytut Historii Białoruskiej Akademii Nauk). W obradach uczestniczył również nestor archiwistów polskich, prof. Andrzej Tomczak. Planowane jest, tak jak i po poprzednich spotkaniach, wydanie drukiem materiałów pokonferencyjnych.

AGAD

Skarby doby andegaweńskiej w Archiwum Głównym Akt Dawnych

22 czerwca 2009 r. odbyła się konferencja, podczas której zaprezentowano efekty zakończonego projektu zatytułowanego „Skarby doby andegaweńskiej z Archiwum Głównego Akt Dawnych”. Jest to owoc współpracy Archiwum Głównego Akt Dawnych oraz Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, która jest wydawcą portalu „Polska.pl”. Realizacja projektu możliwa była dzięki uzyskaniu dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznanej w ramach programu „Dziedzictwo kulturowe” priorytet 5 – „Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego”.

Na co dzień takie dokumenty dostępne są tylko dla wąskiego grona naukowców, od niedawna dla każdego internauty. 370 zdigitalizowanych dokumentów archiwalnych z okresu panowania dynastii Andegaweńskiej (*d'Anjou*) w Polsce (1370-1400) można oglądać w portalu Polska.pl przy użyciu nowoczesnego oprogramowania. Umożliwia ono dynamiczną prezentację zabytków (dokumentów i pieczęci), publikowanych w postaci wysokorozdzielczych obrazów, które można powiększać do poziomu pozwalającego na oglądanie i analizowanie nawet najdrobniejszych szczegółów, np. liter. Każdy dokument opublikowany w portalu Polska.pl opatrzony jest krótkim opisem a niekiedy i transkrypcją tekstu. W taki sposób możliwe jest badanie i podziwianie przywilejów, akt sądowych, nadań oraz wielu innych archiwaliów ilustrujących rządy tej dynastii w Polsce, o której prof. Jerzy Wyrozumski pisał: „[...] okres andegaweński w dziejach Polski łączy dwie wielkie epoki: piastowską i jagiellońską. Łączy je, a nie dzieli”.

Podczas konferencji dr Hubert Wajs (AGAD) zaprosił zebranych na wirtualną wycieczkę do stolicy Andegawenii – miasta Angers, co było pretekstem dla krótkiego wprowadzenia w dzieje dynastii wywodzących się z tego terenu. Następnie zaprezentowano wybrane oryginalne dokumenty z okresu

dynastii andegaweńskiej, które szczegółowo omówił dr Janusz Grabowski (AGAD), zaś Marek Marzec (NASK) pokazał możliwości najnowocześniejszego oprogramowania powiększającego pliki graficzne, które zostało wykorzystane w prezentacji 370 archiwaliów doby andegaweńskiej. W dyskusji nad użytecznością prezentowanej kolekcji głos zabrała prof. dr hab. Agnieszka Bartoszewicz z Uniwersytetu Warszawskiego, która szczególną uwagę zwróciła na dydaktyczne walory kolekcji.

Obok tradycyjnej wystawy archiwaliów goście mogli zobaczyć także materiał multimedialny, autorstwa Tomasza Dyczko (NASK), ukazujący wybór dokumentów archiwalnych dynastii andegaweńskiej. Skarby doby andegaweńskiej dostępne są w Internecie, pod adresem www.andegawenowie.polska.pl

AGAD

Projekt „Ukryta historia”

Archiwum Akt Nowych i Muzeum Powstania Warszawskiego rozpoczęły wspólnie projekt pn. „Ukryta historia”. Projekt dotyczy dokumentów Polskiego Państwa Podziemnego, które stanowią część dziedzictwa narodowego. Zostały one wytworzone przez konspiracyjne struktury państwowe - Armię Krajową, Delegaturę Rządu Na Kraj, Kierownictwo Walki Cywilnej zarówno w okresie konspiracji, Akcji "Burza", Powstania Warszawskiego, jak i po 1944 r. Zgodnie z zasadami dokumentowano bieżącą działalność, a wytworzone w tym procesie meldunki, rozkazy, raporty i sprawozdania były przechowywane w różnego rodzaju schowkach, skrytkach i kryjówkach spełniających rolę "archiwów zakładowych". Część z dokumentacji ukryta na terenie Warszawy uległa zniszczeniu w trakcie Powstania Warszawskiego, część została odnaleziona po wojnie przez urzędy bezpieczeństwa, wreszcie inne zostały zniszczone przez samych żołnierzy chcących uchronić je przed UB. Jednakże warto podkreślić, że duża część "archiwów" pozostała nadal w miejscach ich ukrycia.

W ciągu ostatnich kilku miesięcy i kilku lat w różnego rodzaju skrytkach odnalazło się szereg ważnych zbiorów archiwalnych Polskiego Państwa Podziemnego. Wśród nich można wymienić m.in.:

- Archiwum Dowództwa Narodowych Sił Zbrojnych odnalezione w skrytce zlokalizowanej wewnątrz szafy biurowej stojącej w gabinecie rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
- Archiwum Kancelarii Komendy Okręgu Warszawskiego odnalezione w 2008 r. w kamienicy przy ul. Filtrowej 68 z dokumentami z okresu 1940-1943. (przekazane do Muzeum Powstania Warszawskiego),
- Archiwum Komendy Obszaru Warszawskiego i Podokręgu Zachodniego „Hajduki - Hallerowo” z okresu sierpień 1944 - styczeń 1945 (ponad 4000 stron dokumentów odkrytych w skrytce zlokalizowanej w łazience domu Michała Golańskiego oficera II Oddziału KG AK),
- Archiwum Kedywu Okręgu Warszawskiego AK odnalezione na działce domu w Milanówku,
- 1473 kart dokumentów archiwum Biura Studiów Przemysłowo-Gospodarczych Oddziału II Komendy Głównej AK umieszczonych w 7 szklanych stojakach, a odnalezionych w czasie prac

remontowych na terenie Centrum Szkoleniowo-Badawczego należącego do Laboratorium Kosmetycznego Dr Irena Eris SA przy ul. Puławskiej 107,

- dokumenty Batalionu „Zośka” pochodzące z tzw. Skrytki „Giewonta” (Miroslawa Cieplaka) odnalezionej w skrytce przy ul. Kwiatowej 10,
- dokumenty Zbrojnego Pogotowia Narodu (ukryte w przewodzie wentylacyjnym domu jednorodzinny w Warszawie przy ul. Boleckiej),
- dokumenty wywiadu Ekspozytury Białostok „Wschód” Okręgu Białostok ZWZ-AK (ukryte w Łapach na terenie domu należącego do oficera wywiadu Okręgu),
- dokumenty finansowe 4 Rejonu VII Obwodu „Obroża” AK ukryte w skrytce zlokalizowanej w skrzynce dla ptaków umieszczonej na terenie leśnictwa w Otwocku-Świdrze,
- archiwum placówki Wójcina Podobowu Tomaszów Mazowiecki odkopane na działce należącej do dowództwa tej placówki.

Celem projektu „Ukryta historia” jest zwrócenie uwagi mieszkańców przede wszystkim na zachowane dokumenty oraz muzealia z okresu wojny i na miejsca, w których mogą one się nadal znajdować. Ponadto ma również podkreślić znaczenie dokumentów organizacji podziemnych z okresu II wojny światowej.

AAN

Jubileusz 90-lecia Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim

W dniu 25 czerwca 2009 roku, w salach Zamku Królewskiego w Piotrkowie Trybunalskim, miały miejsce uroczystości związane z Jubileuszem 90-lecia Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Na zaproszenie piotrkowskich archiwistów odpowiedzieli licznie przybyli goście, w tym byli i obecni pracownicy Archiwum. Uroczystości rozpoczął Marcin Stanisław Gąsior – dyrektor Muzeum w Piotrkowie Tryb., otwarciem wystawy pt. *„Srebra i platery firm warszawskich od XVII do początku XX wieku”* ze zbiorów Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Dr Tomasz Matuszak, dyrektor Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, powitał zebranych, w tym przedstawiciele wyższych uczelni, instytucji i urzędów administracji państwowej i samorządowej, reprezentantów instytucji kulturalnych i oświatowych oraz odczytał list gratulacyjny dra Sławomira Radonia – Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Następnie głos zabrali zaproszeni goście, przedstawiciele środowisk akademickich oraz administracji.

Po oficjalnych wystąpieniach rozpoczęła się sesja popularnonaukowa. Jako pierwszy z referatem na temat *„Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim. Pomiędzy tradycją a współczesnością”* wystąpił dr Tomasz Matuszak, którego wystąpienie wzbogacone zostało interesującą prezentacją multimedialną. Przedstawiono w niej historię archiwum, najciekawsze dokumenty oraz sylwetki piotrkowskich archiwistów i efekty ich pracy, m.in. w postaci licznych publikacji. Następnie głos zabrał Marcin Gąsior, który w swoim referacie przybliżył historię współpracy pomiędzy Muzeum a Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim, szczególnie w zakresie wspólnie realizowanych przedsięwzięć (wystaw, sesji i konferencji

naukowych, działalności wydawniczej). Zaproszeni goście uczestniczyli też w otwarciu wystawy pt. „90 lat Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim”. Kustosz wystawy dr Aleksy Piasta przybliżył zebranym charakter eksponowanych materiałów. Po przerwie miała miejsce premiera wirtualnego spaceru po Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim, którego narratorem był dyrektor Tomasz Matuszak. Kolejnym elementem obchodów jubileuszu 90-lecia piotrkowskiego Archiwum była promocja książki autorstwa Tomasza Matuszaka „Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim 1919-1951”.

AP w Piotrkowie Trybunalskim

I. Z ZAGRANICY

1. Konferencje, seminaria, spotkania

NDAP

- 3-4 IV 2009 r. – odbyła się w Paryżu konferencja pn. „Intelektualiści w walce z reżimem komunistycznym” organizowana przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych i Ośrodek Kultury Polskiej w Paryżu. W konferencji wziął udział dr Sławomir Radoń, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych;
- 23-24 IV 2009 r. – odbyło się z Pradze kolejne spotkanie *Europejskiej Rady Krajowych Archiwistów* (*European Board of National Archivists*), w którym polskie archiwa państwowe reprezentowała dr Barbara Berska, Zastępca Naczelnego Dyrektora;
- 1-14 V 2009 r. – miała miejsce oficjalna wizyta Barbary Berskiej, Zastępcy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, i Ryszarda Wojtkowskiego, Dyrektora Archiwum Państwowego m.st. Warszawy, w Archiwum Narodowym Gruzji. Wizyta była efektem współpracy, jaka nawiązana została przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych i Archiwum Narodowym Gruzji w ubiegłym roku. Towarzyszyło jej otwarcie wystawy pt. „Polacy w Gruzji”, zrealizowanej w oparciu o dokumenty polskie, bądź wytworzone przez Polaków zesłanych czy osiedlonych w tym kraju. W trakcie pobytu odbyło się spotkanie, mające na celu określenie kierunków współpracy archiwalnej obu instytucji.
- 18-19 V 2009 r. – odbyło się w Londynie doroczne posiedzenie Międzynarodowej Komisji ds. Międzynarodowej Służby Poszukiwań. Obrady skupiły się na wypracowaniu wspólnego stanowiska co do nowego traktatu określającego warunki funkcjonowania placówki w Bad Arolsen;
- 25-26 V 2009 r. – Anna Czajka, doradca Naczelnego Dyrektora Archiwów w spotkaniu Europejskiej Grupy ds. Zapobiegania Katastrofom w Archiwach wzięła udział.

NAC

- 3 VI 2009 r. – Rafał Magryś – kierownik Oddziału Archiwistyki Zasobów Cyfrowych przebywał w Brukseli na spotkaniu, na którym omawiano projekt APEnet (Archives Portal Europe) mający na celu stworzenie internetowego portalu przeznaczonego dla prezentacji dokumentów archiwów europejskich. W projekcie bierze udział 12 europejskich archiwów narodowych.

AP W POZNANIU

- 26-28 V 2009 r. – kierownik Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych a zarazem przewodniczący poznańskiego Oddziału SAP, Przemysław Wojciechowski wziął udział w międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Stowarzyszenie Archiwistów Słowackich oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Słowackiej, pt. „Archiwa w sytuacjach kryzysowych”. Konferencja odbyła się w Bojnicach na Słowacji. P. Wojciechowski wygłosił referat połączony z prezentacją multimedialną pt. „Ochrona materiałów archiwalnych w archiwach państwowych w Polsce na wypadek katastrof i sytuacji kryzysowych”.

AP W SZCZECINIE

- 2 IV 2009 r. – wydawnictwa zgrupowane w Zachodniopomorskim Porozumieniu Wydawców Regionalnych, wśród nich Oficyna Wydawnictwa Państwowego w Szczecinie „Dokument”,

uczestniczyły w pierwszej prezentacji wydawców szczecińskich publikujących książki pomorzoznawcze. Jest to inicjatywa głównych bibliotek regionalnych Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Pomorza Zachodniego. Wydawnictwo „Dokument” przedstawiło 11 pozycji opublikowanych w ostatnich latach. Wśród nich znalazła się „Kronika pomorska” T. Kantzowa (tłumaczona z języka niemieckiego), albumy poświęcone największej nekropolii w Europie – Cmentarzowi Centralnemu w Szczecinie oraz wzniesionemu w końcu XIX wieku jedynemu katolickiemu kościołowi w Szczecinie, a także opracowania historyczne i źródłowe odnoszące się do dziejów Pomorza Zachodniego. Towarzyszące prezentacji spotkanie dyskusyjne poświęcone było m.in. różnym aspektom współpracy bibliotek i wydawnictw po obu stronach granicy, wymianie informacji, digitalizacji zbiorów, tworzenia bibliografii regionalnej.

AP WE WROCŁAWIU

- 25-26 VI 2009 r. – kierownik Oddziału II Archiwum Państwowego we Wrocławiu dr Janusz Gołaszewski uczestniczył w odbywającym się w Löbau/Görlitz dwudniowym seminarium, zorganizowanym przez Europa – Haus Görlitz e.V., Landratsamt Görlitz, Stadt Löbau oraz AG Euroregionen – Archivwesen Dresden, połączonym ze zwiedzaniem archiwów. Seminarium organizowane jest cyklicznie przez archiwistów i historyków z Niemiec, przy współudziale archiwistów z Czech i Polski. Tegoroczne spotkanie poświęcone było ochronie dziedzictwa kulturowego i kształceniu archiwistów i zostało zatytułowane: „Internationale Fachexkursion <Historie – Denkmalschutz – Bildung>”. Janusz Gołaszewski przedstawił w trakcie seminarium swoje doświadczenia z kształcenia studentów w specjalności archiwalnej. Jedną z atrakcji seminarium stanowiła wizyta w Oddziale Zamiejscowym wrocławskiego Archiwum Państwowego w Jeleniej Górze, którego kierownik Ivo Łaborewicz i jego zastępca Anna Borys zapoznali uczestników z dziejami Oddziału oraz zaprezentowali najciekawsze zbiory, koncentrując się na kartografikach, dokumentacji budowlanej i księgach stanu cywilnego.

AP M.ST. WARSZAWY

- 14 IV 2009 r. – dyrektor APW spotkał się z reżyserką filmów dokumentalnych, panią Tamarą Jakziłą. Tematem spotkania była możliwość wykorzystania materiałów z zasobu APW przy produkcji filmu o Sokratesie Starynkiewicz, pełniącym obowiązki prezydenta Warszawy w latach 1875 – 1892.

2. Współpraca z archiwami zagranicznymi

NDAP

- IV-V 2009 r. – odbyły się spotkania i rozmowy z przedstawicielami Departamentu Archiwów Litwy na temat perspektyw dalszej współpracy między archiwami polskimi i litewskimi. W wymienionym okresie dwukrotnie przebywała w NDAP delegacja litewska, z którą prowadzono rozmowy dotyczące podpisania nowego porozumienia archiwalnego oraz współpracy w zakresie mikrofilmowania i wymiany kopii dokumentów archiwalnych interesujących obie strony;

- 11-14 V 2009 r. – na zaproszenie Gruzjińskiego Archiwum Narodowego Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr Barbara Berska oraz dyrektor Archiwum Państwowego m.st. Warszawy Ryszard Wojtkowski złożyli wizytę w Gruzji. Spotkanie miało na celu poznanie organizacji i zasobu archiwów gruzjińskich oraz określenie kierunków współpracy archiwalnej.

AP W SZCZECINIE

- IV 2009 r. – Evangelisches Zentralarchiv w Berlinie nawiązało kontakty z archiwum odnośnie wymiany informacji oraz przyszłej współpracy. W związku z tym grupa kilkunastu pracowników tegoż archiwum w początkach września odwiedzi szczecińskie archiwum. Ustalono, iż w trakcie tego spotkania, oprócz prezentacji szczecińskiego zasobu, w szczególności dokumentów i ksiąg kościelnych, podjęte zostaną rozmowy o możliwości wzajemnych kontaktów i współpracy.

AP M.ST WARSZAWY

- APW prowadzi rozmowy z Estońskim Archiwum Państwowym w sprawie wystawy pt. „Wykonywa się fotografie...” i wizyty w Estonii we wrześniu br.

3. Współpraca z ośrodkami polonijnymi

NDAP

- IV 2009 r. – zakończono realizację wieloletniego projektu, mającego na celu zabezpieczenie bezcennych materiałów do historii powstań śląskich. W kwietniu odesłano do Instytutu im. J. Piłsudskiego w Nowym Jorku ostatnią, piątą partię materiałów archiwalnych, sprowadzonych do Kraju w celu wykonania niezbędnych zabiegów konserwatorskich oraz kopii cyfrowych. Partnerami NDAP oraz Instytutu w wykonaniu tego przedsięwzięcia były polskie służby dyplomatyczne (MSZ oraz Konsulat Polski w Nowym Jorku), Centralne Laboratorium Konserwacji Archiwaliów przy AGAD, Archiwum Państwowe w Katowicach oraz Biblioteka Śląska w Katowicach;
- V 2009 r. – NDAP wspólnie z Biblioteką Narodową w Warszawie przystąpiły do realizacji programu pomocy archiwalnej dla zbiorów zgromadzonych w trakcie działalności Instytutu Literackiego „Kultura” w Paryżu. Podjęcie tego przedsięwzięcia zostało poprzedzone podpisaniem trójstronnego porozumienia między Instytutem Literackim „Kultura” a Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych oraz Dyrektorem Biblioteki Narodowej w Warszawie. 21 maja br. odbyło się pierwsze robocze spotkanie zespołu archiwistów i bibliotekarzy, którzy podejmą prace porządkowo-ewidencyjne w Maisons Laffitte. Program planowany na okres 4-letni, realizowany jest ze środków przekazanych przez MKiDN. W skład zespołu archiwalnego weszły 4 osoby z Archiwum Państwowego m. st. Warszawy oraz Archiwum Akt Nowych. Pierwszy etap prac obejmie prace porządkowe w tzw. tekach redakcyjnych;
- VI 2009 r. – w ramach współpracy z instytucjami polonijnymi zrealizowano wyjazdy archiwistów do 4 instytucji: Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii, Polskiej Misji Katolickiej w Argentynie oraz Biblioteki Polskiej im. Ignacego Domeyki w Argentynie, Ośrodka OO. Pallotynów w Paryżu. W ramach współpracy OO. Pallotyńami przetransportowano do Kraju zbiór nagrań z byłego Centrum Dialogu w Paryżu, skupiającego działaczy polskiej opozycji demokratycznej z okresu PRL. Nagrania poddane zostaną digitalizacji w Archiwum Państwowym w Koszalinie, zaś ich oryginały zostaną zwrócone ich obecnym właścicielom.

NAC

- 7-10 VI 2009 r. – Piotr Musur - kierownik Oddziału Nagrań Dźwiękowych i Filmów przebywał w Archiwum Księży Pallotynów w Paryżu. Celem wyjazdu było sporządzenie spisu zdawczo-odbiorczego materiałów dźwiękowych wypożyczanych do skopiowania w Polsce i przygotowanie ich wysyłki do kraju. Spisem objęto łącznie 394 sztuki nośników (taśmy szpulowe i kasetowe) zawierających wystąpienia gości Księży Pallotynów: m.in. Kardynała Karola Wojtyły, Czesława Miłosa, Stefana Kisielewskiego, Andrzeja Wajdy. Oryginały nagrań po skopiowaniu w Polsce zostaną zwrócone właścicielowi.

AP W GDAŃSKU

- 6 IV – 5 VI 2009 r. – Monika Panter - w ramach współpracy pomiędzy NDAP a instytucjami polonijnymi – przebywała w Polskiej Misji Katolickiej w Marly w Szwajcarii. W trakcie pobytu kontynuowała porządkowanie spuścizny rodziny Bronarskich.
- 1 - 14 VI 2009 r. – dr Lidia Potykanowicz-Suda przebywała w Polskiej Misji Katolickiej w Marly w Szwajcarii. W trakcie pobytu kontynuowała porządkowanie spuścizny rodziny Bronarskich.

AP M.ST. WARSZAWY

- APW prowadzi rozmowy z ambasadami Polski w krajach bałtyckich w sprawie organizacji wystawy pt. „Nie po drodze nam z przeciwnikami socjalizmu”;
- Współpraca z niemieckim wydawnictwem Archiv Verlag nad przygotowaniem publikacji „Archiwum Warszawy”.

4. Wypożyczenia**AP W KRAKOWIE**

- Archiwum Państwowe w Krakowie wypożyczyło na wystawę organizowaną w dniach 14 IV – 19 V br. przez Archiwum Miasta Leuven dwa dokumenty „Przywilej króla Zygmunta I Starego dla cechu piekarzy krakowskich z 1545 r.” oraz Widok Krakowa od północnego zachodu, zamieszczony w VI tomie pracy J. Brauna i F. Hogenberga „Civitates orbis terrarum”.

II. Z KRAJU

1. Centralna Komisja Metodyczna w nowej kadencji

31 marca 2009 r. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń powołał Centralną Komisję Metodyczną w kadencji 2009-2013. Przewodniczącą CKM została Joanna Chojecka (Archiwum Państwowe w Koszalinie), zastępcą przewodniczącej Janina Gregorowicz (Archiwum Państwowe m. st. Warszawy), sekretarzem Andrzej Klubiński (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych). Pozostali członkowie: Krystyna Bańka (Archiwum Państwowe w Płocku), Sławomir Filipowicz (Archiwum Państwowe w Suwałkach), Sławomira Krupa (Archiwum Państwowe w Katowicach), Bogumiła Pieściuk (Archiwum Akt Nowych).

W dniu 28 maja odbyło się inauguracyjne posiedzenie Centralnej Komisji Metodycznej. Obrady z udziałem Zastępcy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr Barbary Berskiej były poświęcone zadaniom i organizacji pracy Komisji. Wśród zadań wymagających szybkich działań wskazane zostały prace nad metodyką archiwalną ze szczególnym uwzględnieniem nowych elektronicznych narzędzi pracy archiwalnej. Wśród bieżących zadań Komisji została wskazana konieczność przedstawienia Naczelnemu Dyrektorowi Archiwów Państwowych opinii dotyczącej oceny metodycznej poprawności ZoSIA i przedstawienia propozycji rozwiązań systemu w zgodzie z zasadami archiwistyki. W związku z potrzebą opiniowania i współpracy w budowie Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA Komisja podsumowała dotychczasowe doświadczenia współpracy z Zespołem naukowym do opracowania, przygotowania i wdrożenia w archiwach państwowych Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej. W wyniku obrad, członkowie zgłosili zastrzeżenia do pracy Zespołu i wskazali na brak pełnej informacji o systemie oraz na błędy popełniane przez twórców ZoSIA w organizacji i planowaniu pracy nad systemem. W dyskusji Komisja zgodziła się ze stanowiskiem, że zintegrowany system powinien być zgodny z obowiązującymi przepisami wydawanymi przez Naczelnego Dyrektora a proponowane zmiany powinny zostać poddane dyskusji. Komisja wskazała, że jej prace nad opiniowaniem projektu powinny dotyczyć wersji wdrażanej w Archiwum Państwowym w Poznaniu i Archiwum Państwowym w Lublinie. W odpowiedzi na inicjatywę Zastępcy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr Barbary Berskiej dotyczącą udostępnienia systemu na potrzeby prac Komisji, członkowie CKM wyrazili nadzieję na usprawnienie dalszego trybu konsultacji i opiniowania zintegrowanego systemu. Uzgodniono, że podstawą opiniowania Komisji będzie wersja ZoSIA wdrażana w archiwach państwowych przekazana CKM wraz z podręcznikiem użytkownika.

A. Klubiński (NDAP)

2. Doroczna narada dyrektorów archiwów państwowych

W dniach 16-17 czerwca 2009 r. w siedzibie Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w Warszawie, przy ul. Rakowieckiej 2D z inicjatywy i na zaproszenie Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych odbyła się narada kierownictwa NDAP z udziałem dyrektorów archiwów państwowych.

Narada rozpoczęła się od przywitania zebranych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr Sławomira Radonia. Naczelny Dyrektor dokonał posumowania minionego okresu,

przekazując zebranym informacje nt. wielkości zasobu archiwów państwowych oraz stanu jego opracowania, zabezpieczania i nadzoru nad nim. W konkluzji przekazał również dane dotyczące zakończonego niedawno wieloletniego Programu Kwaśny Papier. Zwrócił również uwagę na działalność edukacyjną i popularyzatorską archiwów państwowych, którą ocenił bardzo pozytywnie. Na koniec swojego wystąpienia Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych przekazał na ręce zgromadzonych dyrektorów podziękowania dla wszystkich pracowników archiwów państwowych za pracę i zaangażowanie.

W dalszej części obrad Zastępca Naczelnego Dyrektora Pani Barbara Berska przedstawiła *Informację o podejmowanych działaniach w zakresie współpracy zagranicznej*, zwracając szczególną uwagę na współpracę z Instytutem Yad Cashem. Przekazała również zaproszenie do udziału w projekcie europejskim APENet (Archives Portal on the Internet), koordynowanym przez Archiwum Narodowe Hiszpanii oraz zachęciła do projektu „MONASTERIUM” (<http://www.monasterium.net>) dotyczącego udostępniania on-line dokumentów pergaminowych.

W następnej części narady zostały omówione wyniki kontroli przeprowadzonych w archiwach państwowych. Pani Dyrektor Barbara Berska przypomniała podstawy prawne przeprowadzania ww. kontroli oraz omówiła rodzaje spotykanych w archiwach państwowych uchybień i niedociągnięć w zakresie organizacji, zabezpieczenia, ewidencji i szeroko rozumianego udostępniania zasobu archiwów państwowych. Następnie Pan Dyrektor Andrzej Biernat przedstawił prezentację, w której szczegółowo omówił wyniki kontroli przeprowadzonych pod kątem nadzoru archiwalnego.

Ważnym punktem spotkania było omówienie planu prac związanych z pracą nad ustawą archiwalną. Dyrektor Andrzej Biernat omówił założenia nowej ustawy w kwestii udostępniania, typów archiwów oraz sieci archiwalnej i jej organów oraz przechowalnictwa.

Po przerwie uczestnicy narady zostali zapoznani z wynikami wdrażania Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej. Dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego, Pan Nikodem Bończa-Tomaszewski dokonał podsumowania etapu wdrożeniowego systemu, a Pan Henryk Krystek, Dyrektor Archiwum Państwowego w Poznaniu, podzielił się swymi doświadczeniami w testowaniu systemu.

W trakcie dyskusji poruszona została także kwestia funkcjonowania gospodarstw pomocniczych działających przy archiwach państwowych, które według obecnego projektu ustawy o finansach publicznych miałyby podlegać likwidacji.

Drugiego dnia obrad (17 czerwca) dyrektorzy archiwów wzięli udział w szkoleniu pt. „Założenia i sposób wdrażania budżetu zadaniowego”.

A. Burzyńska (NDAP)

3. Konferencje, sesje, spotkania

NDAP

- 27 IV 2009 r. – w siedzibie NDAP odbyło się spotkanie z przedstawicielami Towarzystwa Genealogicznego na Europę (Frankiem Sebaldem i J. G. Huysmanssem). Tematem spotkania było dalsza współpraca między Towarzystwem a NDAP i archiwami państwowymi. Uzgodniono, że dalsze podjęcie wspólnych projektów będzie możliwe po zakończeniu budowy zintegrowanego systemu archiwalnego, nad którym pracują obecnie archiwa państwowe w Polsce;
- 21 V 2009 r. – przedstawiciele NDAP dr hab. Władysław Stępnik, Doradca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz dr Grzegorz Mędykowski, Dyrektor Departamentu Edukacji i Współpracy z Zagranicą, uczestniczyli w konferencji pt. „Standardy edukacji i zawodu archiwisty” w Toruniu, gdzie zaprezentowali referat pt. *Problemy statusu zawodowego i edukacji archiwistów w świetle projektu nowego prawa archiwalnego*.

NAC

- 1 IV 2009 r. – Rafał Magryś, kierownik Oddziału Archiwistyki Zasobów Cyfrowych NAC i Jakub Lewandowski, główny programista NAC zaprezentowali Zintegrowany System Informacji Archiwalnej ZoSIA podczas zebrania naukowego w Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie;
- 27 IV 2009 r. – na zebraniu naukowym w Archiwum Państwowym m. st. Warszawy Justyna Wodniak – archiwistka zasobów cyfrowych NAC, zaprezentowała Zintegrowany System Informacji Archiwalnej oraz omówiła etapy jego powstawania i elementy budowy;
- 8 V 2009 r. – dr Wojciech Woźniak – zastępca dyrektora NAC – wygłosił referat pt. „Archiwum Cyfrowe – nowoczesne formy zabezpieczania zasobu” w ramach kursu archiwalnego organizowanego przez Centralne Archiwum Wojskowe w Rembertowie k.Warszawy;
- 15 V 2009 r. – na konferencji zorganizowanej przez poznański oddział SAP i Wydział Historyczny UAM w Poznaniu dr Nikodem Bończa-Tomaszewski wygłosił referat na temat rozwoju archiwistyki cyfrowej oraz roli archiwów państwowych w tym procesie;
- 21 V 2009 r. – Łukasz Skowron - kierownik Pracowni Digitalizacji NAC - na konferencji pt. „Standardy edukacji i zawodu archiwisty” w Toruniu wygłosił referat pt. „Archiwista cyfrowy archiwistą przyszłości”;
- 28 V 2009 r. – dr Nikodem Bończa-Tomaszewski - dyrektor NAC, wygłosił referat podczas V Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych, w którym przedstawił założenia i funkcjonowanie Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA);
- 8-9 VI 2009 r. – Rafał Magryś – kierownik Oddziału Archiwistyki Zasobów Cyfrowych i Jakub Lewandowski – programista w NAC wzięli udział w konferencji archiwalnej w Ustce zorganizowanej przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich, Archiwum Akademii Pomorskiej w Słupsku i Sekcję Archiwów Instytucji Naukowych i Kulturalnych, na której wygłosili referat pt. „Nowe technologie w archiwach państwowych w praktyce - Zintegrowany System Informacji Archiwalnej (ZoSIA)” połączony z praktyczną prezentacją systemu;
- 17 VI 2009 r. – dr Nikodem Bończa-Tomaszewski – dyrektor NAC przedstawił osiągnięcia i plany

NAC w dziedzinie digitalizacji materiałów archiwalnych (sesja pn: „Najlepsze przykłady digitalizacji dziedzictwa: Dotychczasowe osiągnięcia, realizowane projekty oraz planowany rozwój instytucji” na konferencji pn. „Cyfrowe dziedzictwo – kultura dla przyszłości” zorganizowanej przez Polski Komitet do Spraw UNESCO pod patronatem Marszałka Sejmu, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;

- 24 VI 2009 r. – konferencja pt. „Miasta w Internecie” z udziałem NAC. W spotkaniu udział wzięli dr Nikodem Bończa-Tomaszewski, dyrektor NAC, który uczestniczył w panelu „Jak skutecznie zapewnić współpracę rządu i samorządów niezbędną dla rozwoju e- usług?” oraz zastępca dyrektora NAC, dr Wojciech Woźniak, który przedstawił referat zatytułowany „Od rejestracji do przekazania do archiwum państwowego - postępowanie z dokumentami elektronicznymi”.

AP W BIAŁYMSTOKU

- 5 VI 2009 r. – na konferencji naukowej pt. „Społeczeństwo Polski północno – wschodniej wobec przemian ustrojowych w latach 1989 – 2009”, organizowanej przez białostocki Oddział IPN dyrektor archiwum Marek Kietliński wygłosił referat o postawach władzy i opozycji na Białostocczyźnie 1989 r. na przykładzie dokumentów przechowywanych w APB.

AP W BYDGOSZCZY

- 8 VI 2009 r. – podczas uroczystości zorganizowanych w związku z jubileuszem 50-lecia Towarzystwa dr M. Romaniuk został wyróżniony statuetką Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego za zasługi i działalność. Opracował także szkic dziejów BTN zamieszczony w okolicznościowym wydawnictwie *50 lat Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego*.

AP W KOSZALINIE

- 24 IV 2009 r. – Krzysztof Chochuł, kierownik słupskiego Oddziału AP, uczestniczył w Słupsku w konferencji pt. „Słupsk – miastem Europy”, zorganizowanej przez Akademię Pomorską w Słupsku;
- 28 IV 2009 r. – Krzysztof Chochuł, kierownik słupskiego Oddziału AP, wysłuchał w siedzibie Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Słupsku wykładów dr Hanny Krajewskiej i dra Franza Rittiga;
- 15 V 2009 r. – Joanna Chojecka, dyrektor AP, wzięła udział w VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Dzieje wsi pomorskiej” w Kłopotowie, woj. zachodniopomorskie. Wygłosiła referat pt. „Źródła do badań nad dziejami wsi pomorskiej w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie”;
- 29 V 2009 r. – Katarzyna Królczyk, zastępca dyrektora AP w Koszalinie, wzięła udział w siedzibie Urzędu Miejskiego w Koszalinie w konferencji prasowej przedstawicieli instytucji włączających się do obchodów 20. rocznicy wolnych wyborów do Sejmu i Senatu w 1989 roku;
- 2 VI 2009 r. – w sali konferencyjnej Koszalińskiej Biblioteki Publicznej w Koszalinie odbyła się konferencja popularnonaukowa pt. „1989. Narodziny wolności: wybory czerwcowe w Koszalinie”, której współorganizatorem było Archiwum Państwowe w Koszalinie. Jednym z uczestników był Robert Borucki, pracownik AP, który wygłosił referat pt. „Wybory 4 czerwca 1989 r. w świetle zasobów Archiwum Państwowego w Koszalinie”.

AP W KRAKOWIE

- 21 IV 2009 r. – Iwona Fischer wygłosiła referat pt. „Materiały archiwalne dotyczące sportu i kultury fizycznej w zbiorach archiwów państwowych” podczas sesji naukowej „Kultura fizyczna w zbiorach

polskich bibliotek, archiwów i kolekcji prywatnych” zorganizowanej przez Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie;

- 28 V 2009 r. – dr Kamila Follprecht wygłosiła referat pt. „Zanim Szpital Bonifratrów w Krakowie zbudowano” podczas sesji naukowej „Pierwsze 200 lat działalności Zakonu Bonifratrów w Krakowie 1609-1812”;
- 4 VI 2009 r. – Szczepan Świątek wygłosił referat pt. „Przewodnik po zespołach i zbiorach archiwalnych do dziejów Nowej Huty (1949-1989)” podczas sesji naukowej „Nowa Huta: miasto–społeczeństwo–transformacje. 60 lat historii”, zorganizowanej przez Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie.

AP W LESZNIE

- 11 V 2009 r. – dr Piotr Dymmel, dyrektor AP w Lublinie, uczestniczył w obradach II Seminarium Problemowego poświęconym zagadnieniu etyki w zawodzie. Seminarium, zorganizowane przez Archiwum Polskiej Akademii Nauki i Polskie Towarzystwo Archiwalne, które odbyło się w Pałacu Staszica w Warszawie. Dr Dymmel wygłosił referat pt. „Między misją a obowiązkiem. O etyce i godności pracy archiwisty”;
- 9 VI 2009 r. – dyrektor archiwum Elżbieta Olender wzięła udział w Międzynarodowej Konferencji pn. „380 Rocznica Przybycia do Leszna Jana Amosa Komeńskiego”. Konferencja została zorganizowana przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie.

AP W ŁODZI

- 28 V 2009 r. – pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi odbył się zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział w Łodzi panel dyskusyjny na temat „Udział ziemiaństwa w strukturze państwa na przestrzeni dziejów Polski”. Jednym z prowadzących panel był dr Maciej Janik, zastępca dyrektora AP w Łodzi;
- 22 VI 2009 r. – w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi odbyło się zebranie członków Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Łodzi. Na zebraniu przedstawiony został referat Tomasza Matuszaka pt. „90 lat Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Pomiędzy tradycją a współczesnością”. Wystąpienie wzbogacone zostało pokazem multimedialnym ukazującym historię piotrkowskiego archiwum.

AP W OPOLU

- 19 V 2009 r. – odbyła się sesja naukowa zorganizowana we współpracy z Centrum Dokumentacji Europejskiej Pracownia Historii Medycyny Uniwersytetu Opolskiego, pt. „Wartości kulturowe-zdrowie-społeczeństwo. Górnośląski wkład w europejskie dzieje lecznictwa”. Podczas sesji swoje referaty wygłosili: ks. prof. dr hab. Kazimierz Dola, prof. dr hab. Dan Gawrecki, ks. bp Tadeusz Szurman, ks. bp prof. dr hab. Jan Kopiec, dr Zdzisław Jedynek, prof. dr hab. Maria Wanda Wanatowicz, prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, Benedykt Pospieszyl, prof. dr hab. Włodzimierz Kaczorowski, Horst Doleżał, dr Antoni Maziarz, dr Joanna Lusek, dr Maria Pamucka, dr Andrzej Szymański, dr Jerzy M. Dyrda i Jan Kornek.

AP W PIOTRKOWIE TRYB.

- 2 IV 2009 r. – w AP w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim odbył się odczyt prof. dr hab. Krzysztofa Tomasza Witczaka z Uniwersytetu Łódzkiego nt. *„Tomaszowska Rodzina Waldów i jej wybitny przedstawiciel Benjamin Lajbuś Yari-Wald (1925-2006)”*. Spotkanie zostało zorganizowane przez tomaszowski Oddział archiwum i Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego w Tomaszowie Mazowieckim;
- 13 V 2009 r. – na zaproszenie Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku, pracownicy archiwum przygotowali wykład pt. *„Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim miejscem badań genealogicznych”*. Jako pierwszy głos zabrał dyrektor archiwum dr Tomasz Matuszak, który przybliżył zebrany czym jest genealogia, jaki ma zakres i przedmiot badań. Przedstawił genealogię w kontekście nauk pomocniczych historii oraz wykorzystanie efektów jej badań, nie tylko do celów naukowych. Zaprezentował również opracowanie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych na CD zatytułowane *„Po mieczu i po kądzieli”*, przybliżając tym samym archiwalne bazy danych. Następnie głos zabrał Krzysztof Łapiński – zastępca dyrektora i kierownik Oddziału I Materiałów Archiwalnych, który przybliżył zebrany jakiego rodzaju archiwaliaми dysponuje Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim. Zaprezentował m.in. księgi akt stanu cywilnego, księgi ludności oraz pomoce archiwalne wykorzystywane w badaniach genealogicznych. Omówił specyfikę archiwaliów, formuły stosowane w prezentowanych dokumentach oraz specyfikę datacji stosowanej w okresie zaborów. Najciekawsze dla zebranych były próby odczytania kserokopii aktów, sporządzonych w języku rosyjskim;
- 19 V 2009 r. – Wyższa Szkoła Handlowa im. Króla Stefana Batorego w Piotrkowie Trybunalskim zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową pt. *„Współczesne problemy administracji publicznej”*. Dr Tomasz Matuszak (dyrektor Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim) wystąpił z referatem pt. *„Rola i zadania archiwum zakładowego we współczesnej administracji”*. Pokłosiem konferencji będzie publikacja, w której zostaną zamieszczone referaty wygłoszone oraz złożone do druku przez nieobecnych referentów. Konferencji towarzyszyła wystawa pt. *„Kancelarie piotrkowskie na przestrzeni wieków”* przygotowana przez Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim. Zaprezentowano przykładowe dokumenty reprezentatywne dla podstawowych typów kancelarii funkcjonujących na terenie Piotrkowa i regionu np. kancelaria pruska, polska, rosyjska i austriacka. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem uczestników konferencji;
- 20 V 2009 r. – obchodzono jubileusz 40-lecia Akademii Podlaskiej w Siedlcach, podczas którego przyznano absolwentom stopnie naukowe. Jednym z promowanych był Tomasz Matuszak - dyrektor piotrkowskiego archiwum, który 10 września 2008 roku obronił dysertację nt *„Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim (1919-1951)”*;
- 20-21 V 2009 r. – w Toruniu, odbyła się międzynarodowa konferencja archiwalna pod hasłem *„Standardy edukacji i zawodu archiwisty”*. Organizatorami konferencji były Zakład Zarządzania Dokumentacją i Informacji Archiwalnej UMK oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich – Oddział w Toruniu. Tematem wiodącym konferencji były problemy związane ze standaryzacją kształcenia archiwistów na wyższych uczelniach oraz problemy z tym związane, także w kontekście procesu bolońskiego. Dyrektor archiwum, Tomasz Matuszak, wygłosił referat nt. *„Rola archiwum państwowego w procesie kształcenia archiwistów. Pomiędzy teorią a praktyką”*;

- 22 VI 2009 r. – w siedzibie Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, odbyło się zebranie plenarne Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Głównym punktem spotkania było wystąpienie dra Tomasza Matuszaka – dyrektora AP w Piotrkowie Trybunalskim, na temat „90 lat Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Pomiędzy tradycją a współczesnością”.

AP W SZCZECINIE

- 1 IV 2009 r. – dyrektor archiwum Jan Macholak, zastępca dyrektora Maria Frankel oraz poprzedni dyrektor prof. Kazimierz Kozłowski złożyli wizytę kończącemu 10-letnią kadencję metropolity szczecińsko-kamieńskiego abp. dr. Zygmuntowi Kamieńskiemu. Dyrekcja podziękowała arcybiskupowi za wieloletnią życzliwość, udział w sesjach naukowych organizowanych przez archiwum i inne serdeczne kontakty z archiwum. W czasie spotkania poruszano wiele zagadnień dotyczących życia społecznego regionu, m.in. rozmawiano o propozycji wydania przez Oficynę „Dokument” wspomnień i homilii abp. Z. Kamieńskiego;
- 21 IV 2009 r. – dr Paweł Gut przeprowadził dla grupy seminaryjnej studium doktoranckiego przy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych wykład nt. „Pruska kancelaria akt spraw i jej spuścizna w archiwach polskich”;
- 14 V 2009 r. – W ramach projektu „1989. Narodziny Wolności”, zgodnie z przyjętym programem, w archiwum odbyło się zebranie otwarte poświęcone tej problematyce. Wykłady przeprowadzili: prof. Kazimierz Kozłowski – Narodziny III Rzeczypospolitej. Kraj i region” oraz dr Jan Macholak – „Lata 1988–1989 – źródła archiwalne czasu przełomu w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie”. W spotkaniu uczestniczyli naukowcy, historycy i archiwiści, członkowie Stowarzyszenia Archiwistów Polskich oraz Polskiego Towarzystwa Historycznego”;
- 9 VI 2009 r. – w archiwum odbył się panel dyskusyjny z udziałem m.in. Andrzeja Milczanowskiego, Ewarysta Waligórskiego, Waldemara Gila i Michała Paziewskiego – postaci, które odgrywały istotną rolę w działalności Obywatelskiego Komitetu Porozumiewawczego Regionu Pomorze Zachodnie. W spotkaniu uczestniczyli nie tylko archiwiści i historycy, ale także liczne grono osób, uczestników tych wydarzeń, dla których było ono możliwością podzielenia się swoimi wspomnieniami i doświadczeniami sprzed dwudziestu lat;
- 30 VI 2009 r. – w Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Szczecinie odbyła się konferencja naukowa związana z 10-leciem powołania województwa zachodniopomorskiego. W sesji podsumowującej dorobek dekady uczestniczył dyrektor Jan Macholak oraz prof. Kazimierz Kozłowski, który wygłosił referat poświęcony przemianom administracyjnym i samorządowym w regionie.

AP M.ST. WARSZAWY

- W II kwartale br. w APW odbyły się trzy zebrania naukowe, podczas których, po omówieniu spraw bieżących, wygłoszone zostały następujące referaty:
  - nt. projektu ZOSIA (przedstawiciel NAC-u, 27 kwietnia),
  - pt. „Archiwum Polskiej Misji Katolickiej we Francji – zasób, zadania na przyszłość” (U. Kowalczyk, 27 maja),

- pt. „Powiatowy konkurs wiedzy o regionie – zasady organizacyjne i realizacja” (H. Domański, 29 czerwca)
- 15 IV 2009 r. – w ramach konferencji pn. „Patroni pułtuskich ulic - portret zbiorowy”, zorganizowanej przez Akademię Humanistyczną im. A. Gieyszтора oraz Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku, kierownik oddziału Archiwum Państwowego m. st. Warszawy w Pułtusku, Krzysztof Wiśniewski wygłosił referat pt. „Wojskowi - patroni ulic”;
- 15 V 2009 r. – w gmachu Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w ramach konferencji naukowej pn. „KL Warschau – historia zapomnianego obozu” odbył się wykład kartografa Archiwum Państwowego m.st. Warszawy, Pawła Wespiańskiego nt. „Niemiecki obóz koncentracyjny Warschau na mapach i planach Warszawy”, w ramach Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat: „Muzeum Polskie w Raperswilu. Z dziejów emigracji polskiej z XIX – XX w.”, Urszula Kowalczyk, archiwista Oddziału V APW, wygłosiła referat pt. „Instytut Literacki w Paryżu jako ośrodek kultury polskiej i wolnej myśli politycznej – stan badań nad zagadnieniem”.

AP WE WROCŁAWIU

- 20 IV 2009 r. – w siedzibie archiwum odbyło się seminarium inaugurujące działalność zespołu, utworzonego w celu opracowywania bibliografii polskich publikacji bohemistycznych i słowacystycznych. Archiwum było współorganizatorem seminarium, wspólnie z Polsko – Czeskim Towarzystwem Naukowym. Celem seminarium było uzgodnienie niezbędnych kwestii merytorycznych i organizacyjnych, takich jak zakres kwerendy, zasady opisu bibliograficznego, skład zespołu i organizacja jego prac oraz sposób upowszechniania wyników. Otwarcia obrad seminarium dokonał dyr. APWr. dr Józef Drozd;
- 28 IV 2009 r. – kierownik oddziału jeleniogórskiego Iwo Łaborewicz uczestniczył w konferencji dla dyrektorów szkół i nauczycieli historii z Jeleniej Góry i okolic, jaka odbyła się w tutejszym Gimnazjum nr 4. Na konferencji, której temat stanowiły formy atrakcyjnego przekazywania wiedzy historycznej w szkole, I. Łaborewicz wygłosił referat pt. „Dawid Zeller – pierwszy kronikarz Jeleniej Góry oraz jego dzieło na tle miejskiej twórczości kronikarskiej XVIII-XX wieku”;
- 4-6 V 2009 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Iwo Łaborewicz oraz kierownik Oddziału Zamiejscowego w Lubaniu Adam Baniecki wzięli udział w zorganizowanych w Brnie XIII Dniach Archiwów Czeskich. Iwo Łaborewicz wystąpił z referatem pt. „Czechosłowackie i czeskie archiwa po roku 1945 w polskich periodykach archiwalnych i w Internecie”, zaś A. Baniecki przedstawił referat pt. „ArchNet – Naukowy Portal Archiwalny”;
- 26-28 V 2009 r. – kierownik oddziału jeleniogórskiego Iwo Łaborewicz uczestniczył, jako delegat Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, w XIII Dniach Archiwów Słowackich, które odbyły się w Bojnicach. Przedstawił tam referat pt. „Doświadczenia archiwów dolnośląskich w zakresie kradzieży i powodzi”;
- 4-6 VI 2009 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Iwo Łaborewicz wzięł udział w zorganizowanej w Szklarskiej Porębie przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego,

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Komisję Historii Prasy przy Polskim Towarzystwie Historycznym ogólnopolskiej konferencji naukowej na temat – „Luminarze prasy – wydawcy, redaktorzy, dziennikarze XVIII-XX wieku”. Ivo Łaborewicz wystąpił z referatem pt. „Prasa jeleniogórska do 1945 r. w świetle zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze”.

- 18 VI 2009 – kierownik Oddziału I AP we Wrocławiu dr Roman Stelmach poprowadził międzynarodową konferencję - „Pogranicze Śląsko – Łużyckie”, zorganizowaną przez Muzeum Regionalne w Lubaniu z okazji „Dni Lubania”, na której wygłosił także referat pt. „Akta i dokumenty do dziejów Górnych Łużyc w Archiwum Państwowym we Wrocławiu”. W konferencji uczestniczyli również - pracownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Wojciech Szczerepa, przedstawiając referat pt. „Pogranicze śląsko – łużyckie w czasie wojny trzydziestoletniej. Działania militarne w latach 1640-1643” oraz pracownik Oddziału Zamiejscowego w Lubaniu Barbara Grzybek, wygłaszając referat pt. „Służba Polsce w Lubaniu w latach 1948-1956”.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 3 VI 2009 r. – odbyła się konferencja zatytułowana „Wybory z 4 czerwca 1989 roku z perspektywy województwa zielonogórskiego”, Organizatorem konferencji były: Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Zielonej Górze oraz Archiwum Państwowe w Zielonej Górze. Tadeusz Dzwonkowski, dyrektor archiwum, wygłosił referat pt. „Działalność zielonogórskiej Służby Bezpieczeństwa w pierwszej połowie 1989 roku”.

4. Komisje metodyczne i zebrania naukowe

AGAD

- W II kwartale odbyły się trzy posiedzenia Komisji Metodycznej 9 IV, 8 VI oraz 25 VI 2009 r. AGAD, podczas których podjęto decyzje w sprawie zatwierdzenia inwentarzy archiwalnych, metod opracowania zespołów archiwalnych oraz wydzielenia nowych zespołów. Zatwierdzone zostały dwa inwentarze zespołów, nr 227 – Komisja Województwa Mazowieckiego. Rząd Gubernialny Warszawski, seria Wydział Skarbowy, 1781-1903 (2421 j.a., 31,50 m.b.) oraz nr 467 – Varia genealogiczne z XIX w., 1809-1882 (80 j.a., 0,60 m.b.). Ponadto w odniesieniu do trzech zespołów podjęto decyzję o ich melioracji, scaleniu i ponownej inwentaryzacji. Dotyczy to zespołów: nr 193 – Komisja Rządowa Wojny, 1814-1858 (622 j.a., 20 m.b.), nr 198 – Policja Tajna Wielkiego Księcia Konstantego, 1814-1830 (116 j.a., 5,50 m.b.) oraz nr 296 – Oddział Olkuski Odcinka 4. Brygady Częstochowskiej 3. Okręgu Oddzielnego Korpusu Straży Granicznej, 1890-1913 (235 j.a.; 6,00 m.b.). W ramach porządkowania ewidencji zasobu podjęto decyzję o utworzeniu 24 zespołów i zbiorów archiwalnych, które zostaną opracowane i zinwentaryzowane. Są to zespoły o szacunkowym stanie zachowania (łącznie ok. 1 m.b.) akt sądów okręgowych i powiatowych, urzędów gubernialnych, urzędów oraz izb skarbowych, izb kontroli, zarządów akcyzy, komitetów ochrony lasów, urzędzeń rolnych oraz zarządów kolei żelaznych z terenu guberni mińskiej, wileńskiej i wołyńskiej z XIX i początku XX w. Ponadto utworzono zespół o nazwie Spuścizna Oswalda Wirtha, zawierający zgromadzone przez niego masonika;

- W pierwszym półroczu 2009 r. w Archiwum Głównym Akt Dawnych odbyły się 4 zebrania naukowe, podczas których wygłoszono następujące referaty: *Sprawozdanie z pobytu w Bibliotece Polskiej w Paryżu w 2008 r.* (dr Michał Kulecki), *Służby wywiadowcze Austro-Węgier a sprawa polska 1914-1918* (doc. dr hab. Jerzy Gaul), *Budownictwo w dobrach magnackich na Litwie w I poł. XVII w.* (Jarosław Zawadzki) oraz *Tytulatura książąt mazowieckich w XIII-XVI w. Między konwencją a rzeczywistością* (dr Janusz Grabowski).

AAN

- Komisja Metodyczna AAN w drugim kwartale 2009 roku zbierała się dwukrotnie – w dniach 27 IV oraz 17 VI. Na pierwszym posiedzeniu Komisja przedyskutowała kilka kwestii metodycznych wynikłych w toku działalności bieżącej archiwum. Na drugim posiedzeniu dyskutowano nad przyjęciem opracowania zespołów akt Sądu Okręgowego w Płocku z lat 1932-1939, Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie z lat 1918-1919, Haliny Krysanki z lat 1938-2002;
- 22 V 2009 r. – odbyło się zebranie naukowe, na którym dr Krzysztof Smolana wygłosił krótką prelekcję pt. „Wrażenia z Hawany”. Prelegent podzielił się z zebranymi swoimi wrażeniami z niedawnego pobytu w Hawanie: przedstawił pokrótce dzieje kontaktów Polaków z Kubą, pamiętki z tym związane, omówił teraźniejszość Polonii hawańskiej w trudnych realiach porewolucyjnego socjalizmu kubańskiego, a na zakończenie zaprezentował kilka ciekawostek z życia codziennego współczesnych mieszkańców stolicy Kuby.

NAC

- 14 V 2009 r. – na posiedzeniu Komisji Metodycznej przy NAC zdecydowano o włączeniu nowych zespołów archiwalnych fotografii do zasobu archiwum oraz omówiono i zmodyfikowano zasady opracowania skryptów audycji Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa (dokumentacja aktowa – zespół nr 36).

AP W KIELCACH

- 29 IV 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej zatwierdzono pomoce ewidencyjne do zespołu akt Komitet Wojewódzki Polskiej w Tarnobrzęgu).

AP W KOSZALINIE

- 1 IV 2009 r. – Joanna Chojecka, dyrektor AP, decyzją Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, została powołana na przewodniczącą Centralnej Komisji Metodycznej przy Naczelnym Dyrektorze Archiwów Państwowych w Warszawie w kadencji 2009-2013.

AP W LUBLINIE

- W drugim kwartale 2009 r. w archiwum odbyły się trzy zebrania naukowe, na których referaty przedstawili: Grzegorz Gałęzowski: *Trwałość dokumentów cyfrowych na tle nośników tradycyjnych* (16 IV 2009 r.), dr Piotr Dymmel: *O etyce zawodu archiwisty* (28 V 2009 r.), Katarzyna Podstawka: *Organizacja pracy kancelarii Zarządu Miejskiego Puław w latach 1945-1990* (26 VI 2009 r.);
- Komisja Metodyczna wspólna dla archiwów państwowych w Lublinie i w Zamościu – odbyła w II kwartale 2009 r. trzy posiedzenia. Pierwsze z nich, 24 kwietnia, poświęcono ustaleniu zasad ewidencjonowania przez Alinę Niedziałomską Zbioru planów różnych urzędów XIX – XX w.;
- 28 V 2009 r. – Komisja omówiła notatki informacyjne i inwentarze do zespołów akt: Komitet Miejski

PZPR w Chełmie 1953-1986 i Komitet Miejski PZPR w Krasnymstawie 1972-1989 (zespoły opracowywane przez Stanisława Minickiego) oraz wstępy i inwentarze do zespołów akt: Akta notariusza Emiliana Cejtgelma w Białej Podlaskiej z lat 1884-1890 i Akta notariusza Ryszarda Furuhelmaa w Białej Podlaskiej z lat 1891-1913 (zespoły opracowane przez Joannę Kowalik);

- 30 VI 2009 r. – tematem obrad były zespoły: Urząd Gminy w Tucznnej 1973-1990 – wstęp i inwentarz, Anna Petkowicz i Dariusz Magier; Gminna Rada Narodowa w Tucznnej 1973-1990 – wstęp i inwentarz, Anna Petkowicz i Dariusz Magier; Urząd Gminy w Komarówce Podlaskiej 1973-1990 – wstęp i inwentarz, Anna Petkowicz i Dariusz Magier; Gminna Rada Narodowa w Komarówce Podlaskiej 1973-1990 – wstęp i inwentarz, Anna Petkowicz i Dariusz Magier; Urząd Miasta i Gminy w Poniatowej 1977-1989 – wstęp i inwentarz, Aneta Kowalczyk; Rada Narodowa Miasta i Gminy w Poniatowej 1972-1990 – wstęp i inwentarz, Aneta Kowalczyk; Urząd Miasta i Gminy w Bełżycach 1975-1990 – wstęp i inwentarz, Aneta Kowalczyk; Rada Narodowa Miasta i Gminy w Bełżycach 1975-1990 – wstęp i inwentarz, Aneta Kowalczyk; Prezydium Gromadzkiej Rady narodowej w Węglinie 1956-1958 – wstęp i inwentarz, Aneta Kowalczyk; Akta komisji wyborczych do Sejmu PRL i rad narodowych z terenu województwa lubelskiego z powiatu biłgorajskiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 30 maja 1965 roku – wstęp i inwentarz, Beata Rydz; Akta komisji wyborczych do Sejmu PRL z terenu województwa lubelskiego z powiatów biłgorajskiego i kraśnickiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 19 marca 1972 roku – wstęp i inwentarz, Beata Rydz; Akta komisji wyborczych do rad narodowych z terenu województwa lubelskiego z powiatu janowskiego i kraśnickiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 9 grudnia 1973 roku – wstęp i inwentarz, Beata Rydz; Archiwum Brezów z Siekierzyniec 1555-1941 – wstęp i inwentarz, dr Elżbieta Wierzbicka; Archiwum Łosiów z Niemiec 1561-1967 – ustalenie metod opracowania zespołu i zasad ewidencjonowania fotografii, dr Elżbieta Wierzbicka.

AP W ŁODZI

- 29 V 2009 r. – w archiwum odbyło się zebranie naukowe, na którym został omówiony referat starszego kustosa Andrzeja Drakoniewicza pt. „Dzieje Biblioteki Archiwum Miejskiego w Łodzi 1926-1951”. W referacie przedstawiono historię biblioteki archiwum samorządowego Łodzi w okresie jego działania. W drugiej części zebrania kustosz Adam Lajdenfrost przedstawił tematykę II Krajowego Seminarium Problemowego zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Archiwalne poświęconego etyce w zawodzie, które odbyło się w Warszawie 11 maja 2009 r.

AP W OLSZTYNIE

- 23 IV 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, podczas którego został zatwierdzony inwentarz książkowy zespołu archiwalnego *Zbiór planów Johannaesa, Georga i Ernsta Larass* z lat 1862-[1942]. Zespół zawiera dokumentację założeń parkowych w prywatnych majątkach Prus Wschodnich, autorstwa trzech wspomnianych architektów zieleni.

AP W OPOLU

- 21 IV 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, którego przedmiotem obrad było omówienie i zatwierdzenie wstępów i inwentarzy następujących zespołów akt: nr 427 Bank Rolny Oddział Wojewódzki w Opolu, nr 735 Bank Rolny Oddział Powiatowy w Kluczborku, nr 736 Bank

Rolny Oddział Powiatowy w Oleśnie, nr 1367 Bank Rolny Oddział Powiatowy w Grodkowie, nr 1436 Bank Rolny Oddział Powiatowy w Namysłowie, nr 3008 Bank Rolny Oddział Powiatowy w Nysie, nr 1681 Zakłady Przemysłu Bawełnianego "Frotex" w Prudniku.

AP W POZNANIU

- 28 IV 2009 r. – w sali konferencyjnej AP w Poznaniu odbyło się spotkanie robocze dotyczące wdrażania w tymże archiwum Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA);
- 21 V 2009 r. – Komisja Metodyczna Archiwum Państwowego w Poznaniu przyjęła inwentarze i wstępy do zespołów archiwalnych, opracowanych w AP w Kaliszu: Urząd Stanu Cywilnego Stary Gród 1874-1907, USC Raszków 1874-1908, USC Stradomia 1874-1908, USC Szczodród 1874-1908, USC Świba 1878-1907, USC Trębaczów 1874-1906, USC Wielowieś 1878-1908, USC Zduny 1874-1908, USC Żerków-miasto 1874-1908 i USC Żerków-wieś 1874-1885; opracowanego w AP w Lesznie zespołu: Urząd Miejski w Lesznie [1945-1973] 1975-1990 [1991-1994]; opracowanych w AP w Poznaniu zespołów: Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Okręgu w Poznaniu [1936-1939] 1945-1973 [1974-2004], Urząd Miasta i Gminy w Buku [1972] 1973-1990 oraz dopływów do zespołów akt stanu cywilnego. Komisja zatwierdziła także propozycję przesunięć międzyzespołowych i rozbicia zespołów: Podstawowe Organizacje Partyjne Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w województwie konińskim (reprezentatywne) [1970] 1975-1989 oraz Podstawowe Organizacje Partyjne Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w województwie konińskim (nie reprezentatywne) [1970] 1975-1989, na zespoły proste. Komisja wyraziła też zgodę na kontynuację prac nad rozdzieleniem na zespoły proste, zgodnie z zasadą proveniencji, zbiorów rzeczowych jak: Zbiór akt dotyczących klasztorów i Dokumenty i akta kościołów;
- 9 IV 2009 r. – przedmiotem zebrania naukowego w AP w Poznaniu był referat dr Andrzeja Choniawki pt. „Polska Ludowa i III Rzeczpospolita w monografiach miast wielkopolskich”, cz. II.

AP W RADOMIU

- 21 IV 2009 r. – na posiedzeniu Komisji Metodycznej przedmiotem obrad było zaopiniowanie i przyjęcie pomocy ewidencyjnych i informacyjnych (zespoły akt Komitetu Miejskiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Radomiu i Ośrodka Badawczo-Rozwojowy Środków Organizacyjno-Technicznych "Prebot" w Radomiu) oraz ocena pomocy ewidencyjno-informacyjnych zespołów nowo przyjętych i kwalifikacją tych zespołów do odpowiedniej grupy opracowania;
- 23 VI 2009 r. – w Archiwum Państwowym w Radomiu odbyło się zebranie naukowe, na którym Małgorzata Comber wygłosiła referat pod tytułem: „Stan materiałów źródłowych dotyczących wyborów do Dumy Państwowej w Archiwum Państwowym w Radomiu”.

AP W SZCZECINIE

- 10 IV 2009 r. – odbyło się w archiwum zebranie naukowe z następującym porządkiem: dr Paweł Gut, „O monografiach z badań nad akto- i archiwoznawstwem”; Anna Kandybowicz, „Uregulowania prawne dotyczące odszkodowań za mienie pozostawione poza obecnymi granicami państwa polskiego”; Iwona Gutkiewicz, „Charakterystyka archiwalna tzw. teczek dowodów osobistych wytworzonych przez terenowe organy administracji państwowej”;
- 27–28 IV 2009 r. – Andrzej Jabłoński wziął udział w kolejnym posiedzeniu Centralnej Komisji

Archiwalnej Oceny Dokumentacji. Spotkanie dotyczyło opiniowania wniosków brakowania dokumentacji z zasobów własnych archiwów państwowych;

- 7–9 V i 25-27 VI 2009 r. – dr Paweł Gut uczestniczył w Jeleniej Górze w kolejnych spotkaniach zespołu ds. naukowego opracowania wytycznych metodycznych dla materiałów sfragistycznych w archiwach państwowych. Podczas zebrań zespołu zakończono prace nad zasadniczą częścią wytycznych metodycznych;
- 21 V 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, na którym przedstawiono stanowisko Komisji Metodycznej wobec pisma Naczelnika Wydziału Organizacji i Udostępniania NDAP Dariusza Grota odnośnie do protokołów Komisji Metodycznej w Szczecinie nr 5/08 z dnia 5 XII 2008 r. i 1/09 z dnia 23 lutego 2009;

AP W TORUNIU

- 7 V 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, w programie którego omówiono wstępy i informacje do następujących zespołów:
  1. Informacja do zespołu: Rada Narodowa Miasta i Gminy w Lubrańcu z lat 1973-1990; oprac. Janina Łazarska, rec. Anna Bieniaszewska,
  2. Informacja do zespołu: Rada Narodowa Miasta i Gminy w Kowalu z lat 1973-1990 [2004]; oprac. Janina Łazarska, rec. Anna Bieniaszewska,
  3. Wstęp do zespołu: Naczelny Lekarz Uzdrawiska w Ciechocinku z lat [1968] 1969-2005 [2006]; Robert Górski, rec. Adam Bieniaszewski.

AP M.ST. WARSZAWY

- 21 IV 2009 r. - zastępca dyrektora APW, Janina Gregorowicz wzięła udział w posiedzeniu Komisji ds. Wyceny Archiwaliów przy NDAP;
- 28 V 2009 r. - zastępca dyrektora APW, Janina Gregorowicz wzięła udział w posiedzeniu Centralnej Komisji Metodycznej;
- 7 V, 18 VI, 29 VI 2009 r. - odbyły się kolejne posiedzenia Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji, w których brała udział zastępca dyrektora APW Janina Gregorowicz;
- 6 V, 18 VI 2009 r. – odbyły się posiedzenia Komisji Metodycznej.

AP WE WROCŁAWIU

- 28-29 IV 2009 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Lubaniu Adam Baniecki wzięł udział w warsztatach archiwalnych, zorganizowanych w Szklarskiej Porębie przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Legnicy na temat „Archiwizacja dokumentacji – kryteria, problemy, rozwiązania”. Adam Baniecki wygłosił referat pt. „Dokument elektroniczny – podstawowe zagadnienia”;
- 28 IV – 10 VI 2009 r. – pracownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Wojciech Szczerepa

przeprowadził ponad 40-godzinne szkolenie kancelaryjno-archiwalne dla pracowników samorządowych w ramach projektu pt. „Nowa Jakość”, współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego;

- 27 V 2009 r. – w archiwum odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, na której zatwierdzono inwentarze zespołów archiwalnych: „Dokumenty majątku w Czernicy” 1623-1835 (opracowany w AP we Wrocławiu); „Gminna Rada Narodowa w Chojnowie” 1973-1987 [1988-1989]; „Urząd Gminy w Chojnowie” 1973-1087 [1988-1993]; „Urząd Kontroli Skarbowej w Legnicy” [1985-1991] 1992-1998 [1999] (opracowane w O/Z w Legnicy). W trakcie posiedzenia Komisji poruszono także kwestie dotyczące metodyki opracowania ewidencji do zespołu „Biuro Informacyjne W. Schimmelpfeng – Niemiecka Wywiadowia Gospodarcza” 1900-1945, przechowywanego w Oddziale Zamiejscowym w Kamieńcu Ząbkowickim;
- 3 VI 2009 r. – w sali konferencyjnej archiwum odbyło się zebranie naukowe, na którym wygłoszono następujące referaty: Małgorzaty Kysil (AP Wrocław) – „Akta rodziny Schaffgotschów w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu” i dr Janusza Gołaszewskiego (AP Wrocław) – „Zdjęcia lotnicze Dolnego Śląska sprzed 1945 roku w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu – na tle rozwoju aerofotogrametrii w Niemczech i w Polsce”.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 9 VI 2009 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej. Omówiono problemy z opracowaniem jednego zespołu, zatwierdzono opracowanie piętnastu zespołów, rozpatrzono wnioski w sprawie kwalifikacji zespołów nowoprzyjętych.

5. Szkolenia, warsztaty

AP W BYDGOSZCZY

- 21 IV 2009 r. – pracownicy Oddziału ds. archiwów zakładowych i przechowania Archiwum Państwowego w Częstochowie przeprowadzili szkolenie dla pracowników Urzędu Gminy w Opatowie oraz dla pracowników samorządowych jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy Opatów (szkół, przedszkoli, Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej). W szkoleniu uczestniczyło łącznie 35 osób a zakres szkolenia obejmował m.in.: gromadzenie dokumentacji bieżącej, stosowanie jednolitego rzeczowego wykazu akt, przekazywanie materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej z komórek organizacyjnych do archiwum zakładowego lub składnicy akt, brakowanie dokumentacji niearchiwalnej, udostępnianie i wypożyczanie materiałów zgromadzonych w archiwum zakładowym lub składnicy akt;
- 28 V 2009 r. – pracownicy Oddziału ds. archiwów zakładowych i przechowania Archiwum Państwowego w Częstochowie przeprowadzili szkolenie dla pracowników Gminnego Ośrodka Kultury we Wręczycy Wielkiej w zakresie tworzenia, rozbudowy i stosowania jednolitego rzeczowego wykazu akt. W szkoleniu wzięły udział 2 osoby.

AP W KALISZU

- 4 V 2009 r. – w siedzibie Archiwum Państwowego Koła Przewodników Miejskich i Terenowych PTTK w Kaliszu odbyło się szkoleniowe spotkanie w Kaliszu im. Adama Chodyńskiego. Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. Na spotkaniu archiwiści szczegółowo przedstawili działalność archiwum, a także pokazali kaliskim przewodnikom magazyny w których przechowuje się materiały archiwalne. Ponadto uczestnicy spotkania zwiedzali wystawę pt. „Dokumenty mówią”.

AP W KRAKOWIE

- W ramach działalności Gospodarstwa Pomocniczego Archiwum Państwowego w Krakowie przeprowadzono 3 kursy kancelaryjno-archiwalne (1 – I stopnia i 1 – II stopnia) oraz 4 szkolenia kancelaryjne.

AP W LUBLINIE

- 14, 15 V 2009 r. – Archiwum Państwowe w Lublinie – Oddział w Radzynie Podlaskim zorganizował III Radzyńskie Warsztaty Archiwistyczne dla przedstawicieli studenckich kół naukowych archiwistów. Tegoroczną edycję imprezy poświęcono kancelariom i archiwom samorządowym. W warsztatach wzięło udział 58 studentów, m.in. z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i jego Kolegium Licencjackiego w Białej Podlaskiej, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademii Podlaskiej w Siedlcach oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie.

AP W SZCZECINIE

- 25 V 2009 r. – w archiwum grupa studentów archiwistyki Uniwersytetu Szczecińskiego rozpoczęła cykl zajęć związanych z zapoznaniem się z różnorodnymi formami pracy i aktywności naszej instytucji. Podzieleni na dwuosobowe grupy studenci odbywali czterodniowe szkolenie archiwalne.

AP M.ST. WARSZAWY

- 27 V 2009 r. – Oddział I APW zorganizował spotkanie szkoleniowe dla pracowników Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. W szkoleniu wzięli udział pracownicy Oddziału ds. Obywatelstwa i Repatriacji w/w Wydziału, którzy zajmują się rozpatrywaniem wniosków o poświadczenie obywatelstwa polskiego. Przedstawiono informacje na temat akt meldunkowych, akt stanu cywilnego i akt sądowych znajdujących się w zasobie APW.

6. Działalność edukacyjna i popularyzatorska

NDAP

- IV – VI 2009 r. - Naczelna Dyrekcja wspólnie z Archiwum Państwowym m.st. Warszawy Oddział w Mławie, przy wsparciu Urzędu Miasta w Mławie prowadziła akcję społeczną zbierania pamiątek i wspomnień od ostatnich żywych uczestników wydarzeń wojennych pn. „ZBIERAJĄC PAMIĄTKI – OCALMY HISTORIĘ OD ZAPOMNIENIA”. Akcja kierowana była przede wszystkim do mieszkańców miasta Mławy oraz okolic, gdzie żywa jest nadal pamięć o krwawych wydarzeniach 1939 r., w tym w szczególności bitwy pod Mławą, która miała miejsce w dniach 1-3 września. Celem akcji było, by materiały archiwalne dotyczące tego okresu zostały wydobyte na światło dzienne, zabezpieczone w profesjonalny sposób przez wykwalifikowany zespół, wzbogaciły zasób dziedzictwa narodowego. Do zbierania świadectw mówionych zostali zaproszeni wolontariusze – uczniowie szkół

gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Archiwalia pozyskane w wyniku przedsięwzięcia zostaną zaprezentowane w portalu: www.archiwa.gov.pl

AAN

- 28 IV 2009 r. – w siedzibie AAN miała miejsce konferencja prasowa, poświęcona projektowi pt. „Ukryta historia”. Celem projektu jest zwrócenie uwagi mieszkańców Warszawy na zachowane dokumenty i muzealia z okresu wojny i na miejsca, w których mogą one się nadal znajdować. Ma on również wyeksponować znaczenie ocalałych dokumentów różnych organizacji podziemnych z okresu II wojny światowej, które – pomimo konspiracji – dokumentowały swoją bieżącą działalność, a wytworzone w tym procesie meldunki, rozkazy, raporty i sprawozdania przechowywały w różnego rodzaju schowkach, skrytkach i kryjówkach spełniających rolę "archiwów zakładowych". Część tej dokumentacji, ukryta na terenie Warszawy, uległa zniszczeniu w trakcie Powstania Warszawskiego, część została po wojnie odnaleziona przez urzędy bezpieczeństwa, wiele dokumentów zostało zniszczonych przez samych żołnierzy, chcących uchronić je przed UB. Jednakże duża część "archiwów" pozostaje nadal w miejscach ich ukrycia;
- 25 IV 2009 r. – Dom Literatury w Warszawie był miejscem obrad Sesji Katyńskiej, zorganizowanej w 69 rocznicę zbrodni. Podczas Sesji eksponowana była też wystawa pt. „Ze Starobielska do Tockoje. Rysunki z Rosji Włodzimierza Toczyłowskiego”;
- W drugim kwartale 2009 roku odbyło się sześć prelekcji dla grup wycieczkowych, dotyczące działalności AAN i gromadzonych w nim archiwaliów: dla studentów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (16 kwietnia), studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – filii w Białej Podlaskiej (21 kwietnia), studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (24 kwietnia), studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (4 maja), studentów Uniwersytetu Warszawskiego (dwie grupy, 1 i 10 czerwca);
- IV 2009 r. – w związku z premierą filmu Ryszarda Bugajskiego pt. „Generał Nil” na stronie internetowej archiwum zaprezentowano najważniejsze dokumenty z zasobu Archiwum Akt Nowych dotyczące osoby generała Augusta Emila Fieldorfa „Nila”.

NAC

- 8 IV 2009 r. – w siedzibie NAC odbyła się konferencja prasowa Bogdana Zdrojewskiego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – przy udziale dr Nikodema Bończy-Tomaszewskiego – dyrektora NAC – na temat zadań nowopowstałego Narodowego Instytutu Audiowizualnego. Po konferencji Minister Zdrojewski zwiedził Pracownię Digitalizacji i serwerownię NAC;
- 16 IV 2009 r. – w dodatku do Gazety Pomorskiej „Album Bydgoski” opublikowany został tekst „Bydgostiana w zasobie Narodowego Archiwum Cyfrowego” zawierający poza unikatowymi fotografiami z zasobu NAC również obszerną informację na temat archiwum;
- 21 IV 2009 r. – wykład na temat działalności NAC dla studentów (21 osób) Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie ilustrowany prezentacją dokumentów archiwalnych, omówieniem zasad opracowania materiałów (bazy danych) oraz zwiedzaniem Pracowni Digitalizacji NAC;
- 4 V 2009 r. – wykład na temat działalności NAC dla studentów (47 osób) UMCS ilustrowany

prezentacją najciekawszych nagrań i fotografii z zasobu NAC oraz zwiedzaniem Pracowni Digitalizacji NAC;

- 1 VI 2009 r. – otwarto wystawę „Warsaw Freedom”, obrazującą 90 lat z życia Warszawy. Narodowe Archiwum Cyfrowe zostało partnerem Biura Promocji Miasta oraz Urzędu Miasta Warszawy - organizatorów przedsięwzięcia. Założeniem wystawy było przypomnienie o kilku ważnych rocznicach przypadających w 2009 roku: 90 rocznicy pierwszych wolnych wyborów w niepodległej Polsce (1919), 70 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej (1939), 10 rocznicy przystąpienia Polski do NATO (1999), 5 rocznicy przystąpienia Polski do UE (2004). Ekspozycję, na której znajduje się kilkanaście zdjęć ze zbiorów NAC, można zobaczyć na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie do 15 czerwca 2009 roku. Wiele interesujących fotografii można przejrzeć także na internetowej stronie wystawy WARSAW FREEDOM;
- 3 VI 2009 r. – fotografie z zasobu NAC zaprezentowano na sejmowej wystawie „1980-1989 – polska droga do wolności”, będącej częścią parlamentarnych obchodów 20-lecia wyborów oraz rocznicy odzyskania wolności;
- 4 VI 2009 r. – NAC zostało partnerem przedsięwzięcia „1939 – 1989. Zaczęło się w Polsce” związanego z przypadającą w tym roku 70 rocznicą wybuchu II wojny światowej oraz 20 rocznicą odzyskania wolności i upadku komunizmu w Europie Środkowej;
- 5 VI 2009 r. – Narodowe Archiwum Cyfrowe było współorganizatorem przedsięwzięcia pt. „Król-Duch w drodze do krypty. Jak Płock Słowackiemu ostatni hołd składał”. Wystawa inaugurująca obchody Roku Słowackiego w Płocku została przygotowana przez Książnicę Płocką im. Władysława Broniewskiego. Zaprezentowano na niej ok. 30 fotografii z zasobu NAC dokumentujących sprowadzenie prochów Wieszcza z paryskiego cmentarza Montmartre do krypty na Wawelu, z wyekspozowaniem uroczystości, które odbyły się z tej okazji 25 czerwca 1927 roku w Płocku;
- 6 VI 2009 r. – NAC został partnerem na III Pikniku Historycznym organizowanym przez Muzeum Historii Polski;
- 25 VI 2009 r. – w Fotoplastikonie Warszawskim otwarto wystawę pt. *Warszawa (od)budowana. Lata 50' i 60' w fotografiach trójwymiarowych Zbigniewa Szczyпки*, zdjęć ze zbiorów NAC prezentowana. Na wystawie zaprezentowane zostały stereoskopowe fotografie przeobrażającej się stolicy po II wojnie światowej. 48 fotografii przedstawia m.in. Plac Zamkowy jeszcze przed odbudową Starówki i centrum Warszawy jeszcze bez Rotundy i Domów Towarowych „Centrum”.

AP W BIAŁYMSTOKU

- 16 IV 2009 r. – APB zawarło porozumienie z Fundacją Uniwersytetu w Białymstoku. Celem niniejszego porozumienia jest współpraca stron przy realizacji projektu „Ładniej? PRL w przestrzeni miasta”. Projekt zakłada wytyczenie szlaku edukacyjnego wśród budowli powstałych w Białymstoku po II wojnie światowej, w tym obiektów socrealistycznych;
- 8 VI 2009 r. – w I Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku odbyło się spotkanie uczniów z uczestnikami wydarzeń czerwca 1989 r. Na spotkanie przybył m.in. Krzysztof Putra – poseł Sejmu kontraktowego, Marszałek Sejmu w latach 2005-2007. Marek Kietliński, dyrektor archiwum. wygłosił

referat poświęcony wydarzeniom z czerwca 1989 r.;

- 20 VI 2009 r. – archiwum współpracowało z Białostockim Ośrodkiem Kultury przy organizowaniu Dni Białegostoku. Odbyła się promocja książki Aliny Sztachelskiej – Kokoczki (byłej pracownicy Archiwum) pt. *Białystok za pałacową bramą*. Współwydawcą publikacji jest Archiwum Państwowe w Białymstoku .

AP W BYDGOSZCZY

- W foyer Archiwum Państwowego w Bydgoszczy urządzono wystawę z okazji 20-lecia wyborów z 4 czerwca 1989 r. Zaprezentowano na niej dokumentację wyborczą oraz materiały propagandowe przechowywane w zasobie archiwalnym. Organizację wystawy odnotowała bydgoska prasa (*Express Bydgoski* z 4 VI 2009);
- 30 VI 2009 r. – w Pomorskim Muzeum Wojskowym w Bydgoszczy otwarto wystawę z okazji 90. rocznicy powstania Policji Państwowej. Organizatorem wystawy była Komenda Wojewódzka PP w Bydgoszczy, przy współpracy Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. W jej przygotowaniu brał udział pracownik archiwum.

AP W CZĘSTOCHOWIE

- 15 IV 2009 r. – dyrektor i pracownicy archiwum wzięli udział w sympozjum naukowym pt. „Udostępnianie materiałów archiwalnych w archiwach kościelnych” zorganizowanym przez Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Częstochowie oraz Instytut Teologiczny w Częstochowie. Sympozjum to połączone było z nadaniem Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej imienia ks. dra Walentego Patykiewicza – organizatora i pierwszego dyrektora Archiwum Diecezjalnego w Częstochowie;
- 22 V 2009 r. – w Muzeum Częstochowskim miało miejsce uroczyste otwarcie wystawy jubileuszowej pt. „Stulecie Wystawy Przemysłu i Rolnictwa w Częstochowie 1909”, do której archiwum udostępniło jednostki archiwalne.

AP W GDAŃSKU

- 29 IV 2009 r. – w siedzibie AP w Gdańsku z inicjatywy Zarządu Stowarzyszenia *Nasz Gdańsk*, odbyło się spotkanie Komitetu Organizacyjnego Przywrócenia Tablicy Pamiątkowej Marszałka Józefa Piłsudskiego na ścianie gmachu byłego Komisariatu Generalnego RP w Gdańsku przy ulicy Nowe Ogrody. Gości powitał Dyrektor Archiwum Piotr Wierzbicki. Następnie przedstawiono wyniki kwerendy przeprowadzonej przez Profesora Andrzeja Januszajtisa oraz pracowników APG Katarzynę Kubicką i Joannę Obin. Ustalono, że wspomniana tablica została wmurowana w dniu 1 czerwca 1935 r., w trakcie obrad oraz z inicjatywy VI Walnego Zjazdu Delegatów Ligi Morskiej i Kolonialnej. Jej celem było upamiętnienie, w roku żałoby po śmierci Józefa Piłsudskiego, 15-lecia odzyskania przez Polskę dostępu do morza. Spotkanie zakończono postulatem odtworzenia wspomnianej tablicy i dokonania jej uroczystego odsłonięcia w 90. rocznicę zaślubin Polski z morzem;
- 14 V 2009 r. – w sali wystawowej AP w Gdańsku podjęto grupę studentów II roku historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zebrany zaprezentowano wystawę dokumentów

i ksiąg (XIII-XVIII w.) gdańskich i elbląskich. Na podstawie wyeksponowanych archiwaliów Katarzyna Kubicka, pracownik APG, omówiła specyfikę kancelarii portowych miast Gdańska i Elbląga. Na zakończenie ustalono, że przy okazji kolejnych objazdów naukowych, podtrzymana zostanie tradycja podobnych spotkań w Archiwum Państwowym w Gdańsku;

- 22 V 2009 r. – w „*Dzienniku Bałtyckim*” ukazał się artykuł Doroty Abramowicz zatytułowany „*Ze stoczni do archiwów*”, w którym Joanna Obin – kierownik oddziału opracowania akt wytworzonych po 1945 r. udzieliła informacji na temat przejętej do gdańskiego archiwum dokumentacji Stoczni Gdańskiej. Dyrektor AP w Gdańsku Piotr Wierzbicki zrelacjonował podjęte przez niego działania w celu zabezpieczenia i przejęcia akt likwidowanej Stoczni Gdynia;
- 28 V 2009 r. – w korytarzach prowadzących do sal wystawowych AP w Gdańsku otwarto stałą ekspozycję fotografii prezentujących w artystycznej formie zasób archiwum od XIII do XX wieku. Przygotowanie wystawy było możliwe dzięki współpracy z Praetorian Dark Ambient Photographer;
- 28 V 2009 r. – w siedzibie archiwum otwarto wystawę pt. „*Stocznia Gdańska w dokumencie archiwalnym (od XIX w. do Sierpnia’ 80)*”, przygotowaną w ramach VII Bałtyckiego Festiwalu Nauki, którego koordynatorem – z ramienia archiwum – jest Agata Biedziak. Na wystawie zaprezentowano bogaty materiał ikonograficzny i aktowy dotyczący Stoczni Gdańskiej, przechowywany w gdańskim archiwum. Krótki reportaż z wystawy prezentowany był w telewizji regionalnej i ogólnopolskiej (serwis informacyjny). Informacji o wystawie dla mediów udzielali: Piotr Wierzbicki – Dyrektor, dr Lidia Potykanowicz-Suda – p.o. Kierownika Oddziału III przygotowującego wystawę i Agata Biedziak – koordynator VII Bałtyckiego Festiwalu Nauki. Wystawę można było zwiedzać do 31 lipca 2009 roku;
- 5 VI 2009 r. – w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie otwarto wystawę pt. „*Ku demokracji. Wybory czerwcowe 89*”. Organizatorem wystawy było AP w Gdańsku i Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie. Patronat objęli Poseł na Sejm RP Jan Kulas oraz Prezydent Miasta Tczewa Zenon Ody. Koordynatorem wystawy z ramienia archiwum był Marcin Kurr.

AP W KALISZU

- 12 V 2009 r. – na stronie internetowej www.ap.kalisz.goy.pl zaprezentowano wystawę w wersji on-line pt. „*Curiosa, czyli rehot historii w archiwach państwowych*”. Wystawa ta była prezentowana w siedzibie Archiwum Państwowego w Kaliszu w dniach 25 marca - 12 maja 2009 roku;
- 27 V 2009 r. – w siedzibie archiwum odbyło się spotkanie z Radosławem Petennanem z IPN w Łodzi nt. „*Katalogi i postępowanie lustracyjne. Z działalności Biura Lustracyjnego IPN*”. W ramach cyklu spotkań organizowanych wspólnie z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi;
- 4 VI 2009 r. – w związku z 20 rocznicą czerwcowych wyborów z 1989 roku na stronie internetowej archiwum zaprezentowano wystawę pt. „*Czerwcowe wybory z 1989 roku w województwie kaliskim w świetle dokumentów*”. Wystawa zawiera tekst wprowadzający w atmosferę tamtych dni, dotyczący budowy polskiej niepodległości od momentu ogłoszenia stanu wojennego w 1981 r. do czerwcowych wyborów w 1989 roku. W galerii zaprezentowano liczne dokumenty wytworzone zarówno przez NSZZ „Solidarność”, ale także przez ówczesne organy władzy i partię rządzącą — PZPR. Materiały te pochodzą ze zbiorów prywatnych dr Grażyny Schlender - Dyrektora Archiwum Państwowego

w Kaliszu oraz z zasobu AP w Kaliszu. Są wśród nich: uchwały, protokoły, biuletyny, odezwy, korespondencja, karty do głosowania, ulotki wyborcze, plakaty oraz fotografie;

- 10 VI 2009 r. – w sali recepcyjnej kaliskiego Ratusza odbyło się uroczyste podsumowanie 26. edycji Konkursu „Wiedzy o Kaliszu i Regionie Kaliskim”. Konkurs w tym roku obchodził swoje XV-lecie. Podsumowanie Konkursu odbyło się w ramach obchodów święta Miasta Kalisza. Najlepsze prace konkursowe będzie można oglądać na wystawie zorganizowanej w archiwum państwowym w Kaliszu, a także na stronie internetowej archiwum, gdzie prezentowana będzie w lipcu i sierpniu br. wystawa on-line.

AP W KIELCACH

- 14 V 2009 r. – w Kierownik Oddziału w Pińczowie Andrzej Rak przeprowadził prelekcję na temat: „Jak powstaje drzewo genealogiczne” w Bibliotece Publicznej w Pińczowie i Pińczowskiej Filii Biblioteki Pedagogicznej w Kielcach w ramach Dni Otwartych Bibliotek;
- 13 VI 2009 r. – z okazji 20 rocznicy wolnych wyborów sandomierski oddział archiwum wraz z NSZZ „Solidarność” i Urzędem Miejskim w Sandomierzu przygotowali uroczyste obchody upamiętniające tworzenie Komitetów Obywatelskich i pierwsze wolne wybory. W spotkaniach uczestniczyli: ks. bp. Edward Frankowki, poseł Marek Kwitek, wiceprezydent Tarnobrzega Wiktor Stasiak, Dyrektor AP Rafał Chałoński parlamentarzysty KP Sejmu X Kadencji. Uroczystościom czerwca 1989 r. towarzyszyła wystawa dokumentów poświęcona oraz działalności Sandomierskiego Komitetu Obywatelskiego;
- W archiwum prowadzone były zajęcia popularyzatorskie o zasobie archiwum i sposobach korzystania z archiwaliów oraz najciekawszych dokumentach dla studentów Uniwersytetu im. J. Kochanowskiego (5 grup), młodzieży szkolnej (2 grupy) i osób prywatnych z zagranicy (ze Szwecji i Izraela);
- Oddział w Starachowicach odwiedziły 3 grupy młodzieży szkolnej, które zostały zapoznane ze specyfiką pracy archiwum oraz najciekawszymi dokumentami.

AP W KOSZALINIE

- 1 IV 2009 r. – Joanna Chojecka, dyrektor AP, została powołana przez Mirosława Mikietyńskiego, Prezydenta Koszalina, do grona Rady Kultury przy Prezydencie Miasta Koszalina;
- 2 IV 2009 r. – w ramach współpracy z placówkami oświaty koszalińskie AP po raz kolejny włączyło się do ogólnopolskiej akcji pod nazwą „Dzień Przedsiębiorczości”, zorganizowanej przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Ideą „Dnia Przedsiębiorczości” jest włączenie środowiska przedsiębiorców i instytucji w edukację młodzieży szkół średnich oraz stworzenie nowatorskiej płaszczyzny przekazywania jej wiedzy o funkcjonowaniu rynku pracy;
- 2 IV 2009 r. – archiwum przyjęło na kilkugodzinną praktykę czworo uczniów I i II klas Technikum Agrobiznesu Zespołu Szkół im. Wincentego Witosa w Boninie k. Koszalina. Opiekunem/koordynatorem ze strony Archiwum był Waldemar Chlistowski, kierownik Oddziału III. W trakcie pobytu w archiwum uczniowie m.in. zostali zapoznani z działalnością AP, zwiedzili archiwum i zobaczyli ciekawsze materiały z jego zasobu. W części praktycznej pobytu uczniowie wykonywali proste prace związane z bieżącą działalnością archiwum (wyszukiwanie informacji w archiwalnych bazach danych, uzupełnianie bazy danych SEZAM i sporządzanie kart zespołów,

- zapoznanie się z obsługą urządzeń technicznych, wysyłanie faksów, skanowanie, paginacja);
- 14 IV 2009 r. – w koszalińskim AP wykonano kilkanaście skanów dokumentacji ze sztuk Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie na wystawę w BTD poświęconą upamiętnieniu jubileuszu 50 – lecia pracy teatralnej aktorki Ewy Nawrockiej;
  - 28 IV 2009 r. – Waldemar Chlistowski, pracownik AP oraz Krzysztof Chochuł, kierownik Oddziału w Słupsku, uczestniczyli w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Słupsku w posiedzeniu roboczym komisji oceniającej biblioteki cyfrowe, zakwalifikowane do finału ogólnopolskiego konkursu na najlepiej zorganizowaną bibliotekę cyfrową. W. Chlistowski i K. Chochuł zaprezentowali udział koszalińskiego AP (w tym Oddziału AP w Słupsku) we wspólnym - z Miejską Biblioteką Cyfrową w Słupsku, projekcie Bałtyckiej Biblioteki Cyfrowej;
  - IV 2009 r. – w archiwum opracowano i zamieszczono w comiesięcznym informatorze „Miesiąc w Koszalinie. Bezpłatny Informator Kulturalny”, wydawanym z inicjatywy Rady Kultury przy Prezydencie Koszalina, dwa komunikaty o wystawach (stałej i czasowej) zorganizowanych przez archiwum. Komunikat o stałej wystawie i ścieżce edukacyjnej pt. „Köslin – Koszalin. Miasto pomorskie” będzie zamieszczany w kolejnych numerach miesięcznika przez cały okres eksponowania wystawy;
  - 12 V 2009 r. – Krzysztof Chochuł, kierownik Oddziału w Słupsku, przeprowadził zajęcia z grupą uczniów LO nr 1 w Słupsku. Omówiono m.in. najciekawsze zbiory archiwalne dotyczące Słupska;
  - 22 V 2009 r. – w galerii „Ratusz”, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Koszalinie, pracownicy koszalińskiego AP zainstalowali część wystawy zorganizowanej w 2008 r. w NDAP (na tablicach) pt. „Co kryją archiwa? Curiosa w zbiorach archiwów państwowych”. Wystawa była eksponowana do dnia 15 czerwca;
  - 21, 22, 25 V 2009 r. – Bogusława Deryło oraz Waldemar Chlistowski, pracownicy AP, przeprowadzili, w oparciu o przygotowane materiały z zasobu AP, lekcje archiwalno-genealogiczne dla 3 grup uczniów: z Gimnazjum Nr 5 w Koszalinie, Gimnazjum Gminnego w Sianowie i Gimnazjum Nr 2 w Białogardzie. Zakres tematyczny lekcji obejmował min. wyszukiwanie informacji w zasobie archiwalnym, digitalizację, zwiedzanie archiwum;
  - 25 V 2009 r. – Sławomir Miara, kierownik Oddziału AP w Szczecinku oraz Ewa Drobkiewicz, pracownik Oddziału, przygotowali dla lokalnej TV „Gawex” pokazową lekcję archiwalno-genealogiczną, w trakcie której przedstawiono rodzaje i sposoby wykonywania drzew genealogicznych. Najstarsze zaprezentowane drzewo obrazowało historię rodu;
  - 29 V 2009 r. – Krzysztof Chochuł, kierownik Oddziału AP w Słupsku, uczestniczył w obchodach 40 – lecia Akademii Pomorskiej w Słupsku;
  - IV-VI 2009 r. – w ramach uczestnictwa w projekcie „Bałtycka Biblioteka Cyfrowa” (wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Słupsku oraz Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku) AP w Koszalinie oraz słupski Oddział AP zdigitalizowały i udostępniły w Internecie 47 książek i periodyków ze swojego zasobu bibliotecznego;
  - 5 VI 2009 r. – Krzysztof Chochuł, kierownik Oddziału AP w Słupsku, uczestniczył w siedzibie Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku w spotkaniu członków i współpracowników Komitetów Obywatelskich „Solidarność 89”, połączonym z otwarciem wystawy pt. „Wybory 4 czerwca 1989”,

której współorganizatorem był słupski Oddział AP;

- 15 VI 2009 r. – z inicjatywy Sławomira Miary, kierownika Oddziału AP w Szczecinku, Jerzy Hardie – Douglas, burmistrz miasta Szczecinka, spotkał się z młodzieżą szkolną biorącą udział w lekcjach archiwalno-genealogicznych w szczecineckim Oddziale AP, przedstawicielami ZHP oraz innymi uczniami szkół podstawowych i średnich ze Szczecinka. Burmistrz zapoznał młodzież z planami imprez przygotowywanych w ramach obchodów 700-lecia Szczecinka. W trakcie spotkania zaprezentowane zostały drzewa genealogiczne przygotowane w ramach lekcji archiwalno-genealogicznych. Relacje ze spotkania ukazały się w lokalnych środkach masowego przekazu;
- V-VI 2009 r. – koszalińskie archiwum odwiedziło 5 zorganizowanych wycieczek: uczniów Gimnazjów nr 5, 8, 11 i Gimnazjum Plastycznego w Koszalinie oraz słuchaczy Uniwersytetu III Wieku z Koszalina. Zapoznano ich z historią i zadaniami archiwum oraz zaprezentowano materiały i reprodukcje z zasobu archiwum dotyczące historii Koszalina, wyeksponowane na wystawie stałej w siedzibie AP oraz na tablicach zainstalowanych na murze wokół Archiwum, w formie ścieżki edukacyjnej;
- 2 VI 2009 r. – Robert Borucki, pracownik AP, udzielił wywiadu dla Radio Koszalin na temat wyborów do Sejmu i Senatu w czerwcu 1989 r.;
- VI 2009 r. – w gablotach wystawienniczych koszalińskiego AP wyeksponowano wystawkę poświęconą wyborom do Sejmu i Senatu w dniu 4 czerwca 1989 r.;
- 26 VI 2009 r. – Joanna Chojecka, dyrektor AP, oraz Kacper Pencarski i Waldemar Chlistowski, pracownicy AP, wzięli udział w prezentacji publikacji „Kultura koszalińska. Almanach 2008”, która miała miejsce w siedzibie wydawcy, Koszalińskiej Biblioteki Publicznej w Koszalinie. Obszerne fragmenty „Almanachu”, w części dotyczącej historii, poświęcone zostały omówieniu przedsięwzięć popularyzatorskich koszalińskiego archiwum w 2008 r.;

AP W KRAKOWIE

- 2 IV 2009 r. – w bocheńskim Oddziale AP w Krakowie zorganizowano „Dzień przedsiębiorczości” dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Bochni, w trakcie którego pracownicy zapoznali uczniów z tajnikami pracy archiwisty;
- 13 VI 2009 r. – prezydent miasta Krakowa Jacek Majchrowski w obecności przewodniczącego Rady Dzielnicy Jacka Bednarza i Magdaleny Marosz dyrektora AP w Krakowie, otworzył pierwszą od wielu lat wystawę plenerową w Rynku Podgórskim. Wystawa poświęcona powstaniu Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze „PODGÓRZE 225” została zorganizowana przez AP w Krakowie, Radę Dzielnicy XIII, Dom Historii Podgórze i Dom Kultury „Podgórze”. Na wystawie zaprezentowano najważniejsze i najciekawsze dokumenty związane z Podgórzem, z których wiele przedstawianych jest szerokiej publiczności po raz pierwszy. Wystawa będzie dostępna do końca września 2009 r.;
- VI 2009 r. – w siedzibie AP w Krakowie zorganizowano wystawę prezentującą materiały archiwalne związane z 30-tą rocznicą pierwszej papieskiej wizyty w 1979 r. w Krakowie oraz z 20-tą rocznicą pierwszych wolnych wyborów w 1989 r.;
- 2–17 VI 2009 r. – na Rynku w Bochni została zaprezentowana wystawa plenerowa pt. „W drodze do wolnej Polski” przedstawiająca materiały archiwalne dotyczące wyborów czerwcowych w 1989 r. do

Sejmu i Senatu, a pochodzące z zasobu oddziału AP w Bochni. Archiwalia te były również prezentowane w dniu 4 VI podczas uroczystego spotkania członków Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego z udziałem lokalnych władz;

- 25 VI 2009 r. – odbyła się uroczysta promocja książki pt. „Od rumuzu do actiflo. Z dziejów bocheńskich wodociągów” autorstwa Zofii Czekalskiej-Sitko – pracownika bocheńskiego Oddziału AP w Krakowie. Publikacja w całości została oparta na materiałach źródłowych znajdujących się bocheńskim Oddziale Archiwum;
- W II kwartale AP w Krakowie kontynuowało współpracę w Wydawnictwie Jagiellonia S.A. dotyczącą przypomnienia dzieł Ambrożego Grabowskiego, znanego krakowskiego dziewiętnastowiecznego księgarza i kolekcjonera. Pracownicy AP w Krakowie uczestniczyli w przygotowaniu kolejnych 2 tomów popularyzatorskiej serii „Wypisy z dzieł Ambrożego Grabowskiego”: „Topografia dawnego Krakowa”, „Bractwo Kurkowe w dawnym Krakowie”;
- Pracownicy AP w Krakowie realizując zadania oświatowe prowadzili zajęcia z zakresu archiwistyki na czterech uczelniach tj. Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Część zajęć w toku studiów odbywała się w oddziałach Archiwum z wykorzystaniem materiałów archiwalnych;
- AP w Krakowie nawiązało współpracę z Małopolskim Kuratorium Oświaty ws. sporządzenia bazy danych, dostępnej on-line, w której będą umieszczone informacje o miejscach przechowywania akt szkół i instytucji oświatowych. Baza taka będzie przydatna zarówno dla osób prowadzących badania naukowe, genealogiczne oraz poszukujących dokumentacji w celach urzędowych;
- Bocheński oddział AP w Krakowie kontynuuje w ramach międzynarodowego projektu Sokrates Comenius nt. „Nasze małe ojczyzny: Wczoraj–Dziś–Jutro” współpracę z Gimnazjum Nr 1 w Bochni i Stowarzyszeniem Europa Pro Lingua, zrzeszającym bocheńskich nauczycieli. 16 VI 2009 r. pracownicy Oddziału wzięli udział w uroczystym podsumowaniu 3-letniej pracy w tym międzynarodowym projekcie. Podczas spotkania zaprezentowano m.in. film przedstawiający udział Oddziału AP w Bochni w realizacji wspomnianego programu. Film został przygotowany przez niezależną Agencję Filmową. Trwają również zaawansowane prace przygotowujące publikację o Bochni w okresie 1979-1989, opartą na materiałach zgromadzonych w trakcie realizacji projektu „Bochnia w latach 1945-1989”. Wydawnictwo zaprezentuje materiały źródłowe z zasobu Oddziału AP w Bochni oraz fragmenty wywiadów z osobami mającymi wpływ na historię Bochni w tamtym czasie, prasę i niepublikowane materiały archiwów kościelnych;
- Pracownicy AP w Bochni wraz z Stowarzyszeniem Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej oraz Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w II kwartale kontynuowali prace organizacyjne przygotowujące II Międzynarodową Konferencję Archiwistów Europy Środkowo-Wschodniej. Konferencja będzie miała miejsce w czerwcu przyszłego roku na zamku książąt Lubomirskich w Nowym Wiśniczu, a tematem przewodnim będzie „Dziedzictwo Kulinarne Europy”;
- Oddział AP w Nowym Sączu w II kwartale kontynuował prace w ramach realizacji projektu pn. „70 lat później. Szacunek do historii – pomostem między pokoleniami”. Założeniem projektu jest wytyczenie

tras zgodnych ze szlakami partyzanckimi i kurierskimi z czasów II wojny światowej, przygotowanie tablic informacyjnych, opracowanie map, folderów i innych publikacji związanych z tym tematem. W II kwartale przygotowano ankietę dzięki, której młodzież oraz regionalne instytucje rozpoczęły rejestrowanie relacji świadków. Zebrane wspomnienia będą nieocenioną pomocą przy odtwarzaniu szlaków kurierskich z czasów II wojny światowej;

- AP w Krakowie nawiązało współpracę z Miejską Biblioteką Publiczną w Skawinie. Wynikiem współpracy było wydanie okolicznościowego wydawnictwa dot. 665 rocznicy Skawiny oraz rozpoczęcie prac związanych z przygotowaniem Encyklopedii Skawiny;
- Dr Kamila Follprecht brała udział w pracach zespołu powołanego przez Prezydenta miasta Krakowa organizującego Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Samorząd i elity polityczne Krakowa i miast Europy Środkowej w średniowieczu i w epoce nowożytnej”. Konferencja odbędzie się na początku października 2009 r.;
- AP w Krakowie podpisało umowę partnerską z Opactwem Benedyktynów w Tyńcu ws. współdziałania archiwum w projekcie pt. „Opracowanie, konserwacja, zabezpieczanie zabytków ruchomych i utworzenie systemu rozpowszechniania cyfrowego mobiliów Opactwa Benedyktynów w Tyńcu”;
- AP w Krakowie przeprowadziło 18 pokazów materiałów archiwalnych dla studentów uczelni wyższych oraz uczniów szkół średnich;
- Maciej Dudek – kierownik tarnowskiego oddziału AP udzielił 2 wywiadów dla Dziennika Polskiego nt. działalności oddziału archiwum i jego zasobu. Informacje zostały opublikowane w trzech artykułach prasowych;
- W serwisie internetowym archiwum zaprezentowano kolejną wystawę on-line. Przygotowana wirtualna ekspozycja została umieszczona w 10-tą rocznicę pierwszej wizyty papieskiej w Krakowie w 1979 r. Internautom udostępniono zdjęcia i materiały ulotne dokumentujące wydarzenia sprzed 30-stu lat.

AP W LESZNIE

- 29 IV 2009 r. – w archiwum miało miejsce otwarcie wystawy pt. „Ludzie konspiracji w południowo-zachodniej Wielkopolsce”. Na wystawie zorganizowanej przy współpracy z Instytutem im. Stefana „Grota” Roweckiego wykorzystano także materiały udostępnione przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział Poznań. Podczas otwarcia zaproszeni goście wysłuchali prelekcji na temat Inspektoratu Rejonowego AK w Lesznie, który wygłosił dr Waldemar Handke. Patronem medialnym wystawy była „Panorama Leszczyńska”. Wystawa miała na celu przybliżenie mieszkańcom regionu, zwłaszcza uczniom, informacji na temat działalności konspiracyjnej różnych grup w okresie okupacji hitlerowskiej. Ukazywała początki konspiracji w południowo-zachodniej Wielkopolsce, aż po jej apogeum zakończone rozbiciem Inspektoratu Rejonowego AK w Lesznie latem 1944 r.;
- 5 VI 2009 r. – podczas spotkania upamiętniającego 20-lecie wyborów parlamentarnych z 1989 r. w leszczyńskim ratuszu miało miejsce otwarcie wystawy przygotowanej przez archiwum. Wystawa prezentowana była. Materiały (przede wszystkim plakaty wyborcze) pochodziły ze zbiorów, ze zbiorów prywatnych dr Waldemara Handke oraz dziennikarza Jerzego Zielonki.

AP W LUBLINIE

- 17 IV – 8 V 2009 r. – w oddziale archiwum w Kraśniku prezentowano wystawę pt. „Dawny świat dzieci i młodzieży”, przygotowaną przez Archiwum Państwowe w Lublinie. Ekspozycję zorganizował kraśnicki oddział archiwum we współpracy z Miejską Biblioteką w Kraśniku pod patronatem burmistrza Kraśnika. Od 26 maja do 28 czerwca wystawa prezentowana była w Klubie Garnizonowym w Zamościu. Na ekspozycję składają się pochodzące z zasobu archiwum Państwowego w Lublinie fotografie, rysunki, plakaty i inne materiały prezentujące życie codzienne dzieci i młodzieży od schyłku XVIII w. do 1939 roku;
- 13 V - 5 VI 2009 r. – kraśnicki oddział archiwum, we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddziałów Lublinie i Miejską Biblioteką w Kraśniku, zorganizował wystawę pt. „Zagłada polskich elit. Akcja AB-Katyń”, nad którą patronat objął Burmistrz Miasta Kraśnika. Tematem ekspozycji była niemiecko-sowiecka agresja na Polskę w 1939 roku, zbrodnie dokonane przez okupantów na narodzie polskim w czasie II wojny światowej oraz powojenny proces ścigania zbrodniarzy nazistowskich odpowiedzialnych za akcję AB i historia „kłamstwa katyńskiego”;
- 4 VI 2009 r. – w siedzibie archiwum otwarta została wystawa pt. „20 lat temu w Lublinie. Wybory 4 czerwca 1989”. Na ekspozycji zaprezentowano afisze, plakaty wyborcze, druki ulotne i inne materiały archiwalne z zasobu archiwum związane z wyborami do Sejmu i Senatu w 1989 r. oraz fotografie ze zbiorów prywatnych Tomasza Rodziewicza, pracownika archiwum, dokumentujące życie miasta w okresie kampanii wyborczej i samych wyborów;
- 26 VI 2009 r. – w Oddziale w Radzynie Podlaskim otwarto 7. doroczną wystawę Radzyńskiego Klubu Fotograficznego „Klatka”. Ekspozycja czynna będzie do końca sierpnia, a wszystkie prezentowane na niej zdjęcia znajdują się w zasobie Oddziału;
- Kraśnicki oddział Archiwum Państwowego w Lublinie współpracował przy produkcji filmu Grażyny Stankiewicz pt. „Białe plamy – Kraśnik 1959”, zrealizowanego przez TVP Lublin. Dokument prezentuje mało znane wydarzenia z 1959 r., spowodowane próbą likwidacji przez władze wzniesionego dwa lata wcześniej przez mieszkańców Kraśnika ołtarza polowego. W mieście doszło do zamieszek, stłumionych przez jednostki specjalne MO oraz ZOMO. 26 czerwca 1959 r. za udział w rozruchach ponad dwudziestu mieszkańców Kraśnika skazano na kary więzienia (3 lata) oraz dotkliwe grzywny pieniężne. Przy realizacji filmu zostały wykorzystane m.in. materiały archiwalne z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie Oddział w Kraśniku;
- Chełmski oddział Archiwum Państwowego w Lublinie włączył się w obchody 65. rocznicy likwidacji hitlerowskiego obozu Stalag 319, które odbyły się 8 maja 2009 r. w Chełmie. Był to jeden z najdłuższych istniejących i największych hitlerowskich obozów jenieckich. Od czerwca 1941 do lipca 1944 roku osadzono w nim ok. 200 000 jeńców narodowości rosyjskiej, polskiej, żydowskiej, ukraińskiej, włoskiej, brytyjskiej, francuskiej, belgijskiej i innych. Ponad 90 000 z nich zginęło w obozie. W ramach obchodów Archiwum było współorganizatorem wystawy „Stalag 319 w dokumentach”.

AP W ŁODZI

- 1 IV 2009 r. – uruchomiona została druga część wirtualnej wystawy przedstawiającej łódzkie parki.

Zaprezentowane na niej dokumenty, fotografie i plany ze zbiorów APŁ dotyczące parków: im. ks. J. Poniatowskiego, im. J. Piłsudskiego, im. S. Staszica, im. 1 Maja, im. J. Słowackiego, im. 3 Maja, im. A. Struga oraz im. J. Matejki. Autorką wystawy jest Anna Kaniewska, pracownik Oddziału III Łódzkiego archiwum;

- 4 i 5 IV 2009 r. – Piotr Zawilski, dyrektor archiwum, brał udział w audycji w Radio Złote Przeboje w magazynie „Złote przeboje”. Audycja poświęcona była niemieckiej edycji książki „Berlińscy Żydzi w getcie Litzmannstadt 1941-1944” oraz losom Żydów w Generalnej Guberni;
- 5 IV 2009 r. – na antenie Polskiego Radia Rozgłośni Regionalnej w Łodzi w audycji „Przygody rozumu” prowadzonej przez Krystynę Namysłowską, na pytania dotyczące działalności i zasobu archiwum odpowiadał kustosz Archiwum Państwowego w Łodzi Adam Lajdenfrost;
- 20 IV 2009 r. – w budynku APŁ przy pl. Wolności 1 odbyła się prezentacja książki „Notatnik” Szmula Rozensztajna, nauczyciela i dziennikarza przebywającego w łódzkim getcie, zorganizowana przez Urząd Miasta Łodzi, Archiwum Państwowe w Łodzi i Stowarzyszenie Centrum Badań nad Zagładą Żydów. Promocji towarzyszył multimedialny pokaz fotografii i dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi. Publikacja ukazała się we współpracy wydawniczej Stowarzyszenia Centrum Badań nad Zagładą Żydów i Żydowskiego Instytutu Historycznego przy udziale Archiwum Państwowego w Łodzi. Przypisy do książki opracował m. in. starszy kustosz APŁ Julian Baranowski;
- IV 2009 r. – ukazała się publikacja przeznaczona dla uczniów zatytułowana „Chodząc ulicami Litzmannstadt Getto. Przewodnik dla ucznia”, opracowany przez Publiczne Gimnazjum nr 26 im. Mikołaja Reja w Łodzi. Zawiera on m.in. reprodukcje fotografii z getta łódzkiego przekazane na rzecz wydawnictwa przez Archiwum Państwowe w Łodzi oraz szkice ulic sporządzone na podstawie książki pt. „Łódzkie getto 1940-1944. Vademecum” opracowanej przez Juliana Baranowskiego, pracownika APŁ. Publikacja uzupełniona o przewodnik dla nauczyciela ma zostać przekazana jako pomoc dydaktyczna do łódzkich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;
- 12 V 2009 r. – w budynku archiwum odbyła się lekcja archiwalna dla uczniów koła historycznego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Łodzi. Tomasz Walkiewicz, pracownik APŁ, zapoznał uczniów z dziejami archiwów w Polsce, strukturą państwowej sieci archiwalnej, historią, organizacją, zadaniami i zasobem Archiwum. Zajęcia ilustrowane były pokazem multimedialnym. Uczniowie zwiedzili magazyny, w których przechowywane są archiwalia oraz zapoznali się pracą Oddziału Konserwacji i Reprografii;
- 18 V 2009 r. – przeprowadzone zostały zajęcia ze studentami proseminarium w Katedrze Historii Polski Najnowszej Uniwersytetu Łódzkiego. Studentom zaprezentowano wybrane akta z okresu II Rzeczypospolitej. Wskazano na archiwa państwowe przechowujące materiały archiwalne z terenu międzywojennego województwa łódzkiego. Przekazane zostały praktyczne uwagi dotyczące korzystania z akt w pracowni naukowej APŁ;
- V 2009 r. – ukazała się publikacja dr. Tomasza Matuszaka pt. „Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim 1919-1951”. Współwydawcą książki jest Archiwum Państwowe w Łodzi.
- VI 2009 r. – ukazał się album z fotografiami międzywojennej Łodzi zatytułowany „Sentymentalna

podróż po Łodzi. Sentimental journey around Lodz. Łódź na starych fotografiach Włodzimierza Pfeiffera". Zawiera on fotografie wykonane w okresie międzywojennym przez Włodzimierza Pfeiffera, znanego księgarza i fotografa łódzkiego, których oryginały przechowywane są w Archiwum Państwowym w Łodzi.

AP W OLSZTYNIE

- 12 V 2009 r. – kapituła nagrody *Wawrzyn 2008 Literacka Nagroda Warmii i Mazur* wyróżniła za szczególne walory edytorskie i poznawcze książkę „Archeologiczne Księgi Inwentarzowe Dawnego Prussia-Museum. Aestorium Hereditas I”, której wydawcą jest archiwum;
- V 2009 r. – archiwum gościło dwie grupy studentów: I roku historii i II roku pedagogiki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Podczas spotkania studenci zapoznali się z historią archiwum, prezentowanymi pomocami ewidencyjno-informacyjnymi, jak również z zasadami dotyczącymi udostępniania i korzystania z zasobu; następnie goście zwiedzili wystawę, oraz Pracownie: Konserwacji i Naukową.

AP W PIOTKOWIE TRYB.

- 2 IV 2009 r. – archiwum odwiedziła grupa studentów Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim pod kierunkiem dr hab. Arkadiusza Adamczyka (II roku historii ze specjalnością stosunki międzynarodowe). Tematem zajęć była charakterystyka zadań wykonywanych przez archiwa państwowe oraz ich udział w życiu społeczności lokalnych. Z dużym zainteresowaniem studentów spotkała się charakterystyka zasobu piotrkowskiej placówki uatrakcyjniona licznymi przykładami obiektów archiwalnych. Na zakończenie prowadzący zajęcia zapoznał gości z zasadami udostępniania zasobu archiwalnego. Należy przy tym zaznaczyć, że był to pierwszy kontakt tej grupy z archiwami i problematyką archiwalną;
- Z okazji przypadającej w 4 czerwca 20. rocznicy przeprowadzenia w 1989 roku częściowo wolnych wyborów do Sejmu i Senatu na stronie www.piotrkow-tryb.ap.gov.pl zamieszczono wystawę on-line pt. „Dwadzieścia lat wolności – wybory 4 czerwca 1989 roku”. Na wystawie pokazano wybór plakatów i druków wyborczych różnych ugrupowań z terenu województwa piotrkowskiego znajdujących się zespole „Zbiór plakatów i druków ulotnych”. Tradycyjną wystawę o podobnej treści zaprezentowano natomiast w holu Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim;
- W związku z obchodami jubileuszu 90-lecia archiwum na stronie www.piotrkow-tryb.ap.gov.pl zawieszono wirtualny spacer po archiwum oraz wystawę on-line pt. „90 lat Archiwum Państwowego w Piotrkowie”. Wykorzystano wybór dokumentów z zasobu własnego prezentujących dzieje placówki w minionych dziesięcioleciach oraz najważniejsze przedsięwzięcia, w których uczestniczyła.

AP W POZNANIU

- 21 IV 2009 r. – Zofia Wojciechowska, starszy kustosz AP w Poznaniu, przyjęła w siedzibie archiwum grupę studentów informacji naukowej UAM, prezentując materiały archiwalne z okresu XIII do XX w. oraz oddziały i pracownie archiwum;
- 22 IV 2009 r. – w ramach obchodów Dni Miasta Gniezna zorganizowany został w Miejskim Ośrodku Kultury w Gnieźnie kolejny, trzeci Dzień Bibliotek Gnieźnieńskich. Jednym z jego elementów była

wystawa prezentująca najciekawsze eksponaty ze zbiorów gnieźnieńskich bibliotek. W wystawie tej wzięł również udział Gnieźnieński Oddział APP prezentując zbiory gnieźnieńskiej prasy. Wystawa cieszyła się znacznym zainteresowaniem mieszkańców miasta;

- 12 V 2009 r. – kierownik Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych, Przemysław Wojciechowski wygłosił w Bibliotece Raczyńskich – z okazji „Tygodnia Bibliotek” – wykład pt. „Problemy konserwacji materiałów archiwalnych”. Temat wykładu nawiązywał do odbywającej się wystawy zabytkowych zbiorów Biblioteki Raczyńskich, poddanych pracom konserwatorskim, pt. „Uratowane skarby piśmiennictwa polskiego i europejskiego”;
- 15 V 2009 r. – w trakcie konferencji pn. „Życie i twórczość Zofii Urbanowskiej”, zorganizowanej w Koninie pod patronatem władz miejskich w ramach obchodów „Roku Zofii Urbanowskiej (1849-1939)”, Piotr Rybczyński wygłosił wykład pt. *Konin w czasach Zofii Urbanowskiej*. Wykładowi towarzyszyła multimedialna prezentacja reprodukcji materiałów archiwalnych związanych z postacią Zofii Urbanowskiej, a znajdujących się w zasobie konińskiego archiwum państwowego;
- 23 V 2009 r. – kierownik Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych, P. Wojciechowski wygłosił w Bibliotece Kórnickiej PAN prelekcję pt. „Zadbajmy o swoje zbiory: profilaktyka i konserwacja książki”. Prelekcja skierowana była do uczestników VI Forum Bibliofilów Polskich;
- 5 VI 2009 r. – w gnieźnieńskim tygodniku "Przemiany" ukazał się artykuł dotyczący materiałów genealogicznych, przechowywanych w gnieźnieńskim Oddziale AP w Poznaniu;
- 10 VI 2009 r. – Zofia Wojciechowska, starszy kustosz AP w Poznaniu, przeprowadziła w siedzibie archiwum zajęcia dla studentów Historii UAM, na temat dokumentów, ksiąg sądowych i pisma średniowiecznego, ilustrując wykład materiałami archiwalnymi z XII-XV w. i porównując je z materiałami nowożytnymi z XVI w.

AP W RADOMIU

- 1 VI 2009 r. – otwarto wystawę zatytułowaną „Przełomowe wybory Polaków: 1906, 1919, 1947, 1989”. Na przygotowanej wystawie można zobaczyć głównie plakaty, afisze oraz obwieszczenia władz dotyczące wyborów do Dumy Państwowej z okresu zaborów, Sejmu Ustawodawczego z okresu II Rzeczypospolitej, pierwszych powojennych wyborów w PRL-u. Ostatnią i najliczniejszą grupą materiałów są ulotki i afisze wyborcze z 4 czerwca 1989r.

AP RZESZÓW

- VI 2009 r. – pracownicy AP Rzeszów brali udział w zabezpieczeniu zalanych akt w wyniku powodzi w Ropczycach (Urząd Miasta i Gminy, Sąd Rejonowy, Liceum Ogólnokształcące);
- VI 2009 r. – na stronie archiwum zamieszczono wystawę akt dotyczących wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r.;
- W minionym kwartale odbywały się zajęcia w ramach popularyzacji archiwum, dotyczące historii regionu. Poprzedzono je prezentacją multimedialną dokumentów, pieczęci, obiektów architektonicznych (Zofia Szulc, Grzegorz Zamoyski);

- Z instytucjami naukowymi – prowadzenie zajęć na kierunku historia – specjalność archiwalna – na Uniwersytecie Rzeszowskim.

AP W SIEDLCACH

- 22 IV 2009 r. – dyrektor AP w Siedlcach otrzymał medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Odznaczenie zostało wręczone w Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu za pomoc merytoryczną udzieloną kronikarzom ochotniczych straży pożarnych ze wschodniego Mazowsza, w zakresie postępowania z dokumentacją;
- 4 VI 2009 r. – w sali wystawowej archiwum została uroczystie otwarta wystawa pt. „Zakazane rysunki”. Wystawa prezentuje rysunki satyryczne Mirosława Andrzejewskiego. Autor wystawy był w latach 80. działaczem siedleckiej opozycji, internowanym i więzionym. Już wtedy prezentował swoje rysunki w podziemnych wydawnictwach. Obecnie publikuje swe prace w prasie, ilustruje książki oraz projektuje okładki płyt. Prezentowana w siedleckim archiwum wystawa została przygotowana do ekspozycji na początku 1989 r. przez Towarzystwo Miłośników Podlasia, które miało swą siedzibę w Archiwum Państwowym w Siedlcach. Została jednak zakazana przez cenzurę. Po 20 latach można zobaczyć, czego się bała władza PRL u progu demokratycznych przemian i za co w 1989 r. groziło do 8 lat więzienia. Oprócz rysunków wystawa prezentuje archiwalne dokumenty z przełomu lat 80. i 90. Wystawa w siedleckim archiwum była jedynym akcentem rocznicy 1989 r. w Siedlcach. W jej otwarciu wzięli obecni i byli prezydenci Siedlec, radni, parlamentarzyści oraz przede wszystkim liczne grono działaczy opozycyjnych sprzed 20 lat;
- 4 VI 2009 r. – ukazała się publikacja pt. „Przedsmak wolności. Siedlce w latach 1987-1989. Najdłuższy festiwal kultury niezależnej w PRL” przygotowana przez archiwum we współpracy z Fundacją Rozwoju Badań Regionalnych „Sigillum”, a sfinansowana przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Publikacja jest bogato ilustrowanym kalendarium działań Towarzystwa Miłośników Podlasia, które miało swą siedzibę w Archiwum Państwowym w Siedlcach i prowadziło wspólne z archiwum działania naukowe i popularyzatorskie w latach 80. i na początku lat 90. XX wieku. Publikacja, wydana z okazji 20. rocznicy przemian ustrojowych w Polsce ukazała się jako wkładka do samorządowego miesięcznika „Kurier Siedlecki” wydrukowanego w nakładzie 6 tys. egz. i rozprowadzanego nieodpłatnie wśród mieszkańców Siedlec;
- 17 VI 2009 r. – w archiwum zakończyły się prowadzone od marca warsztaty genealogiczne „W poszukiwaniu korzeni”, przeznaczone dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Siedlcach;
- W cyklu zajęć warsztatowych i pokazów multimedialnych, prowadzonych przez pracowników archiwum wzięły udział 4 grupy słuchaczy, liczące łącznie 61 osób. Każda grupa przeszła 12 – godzinne szkolenie teoretyczne i praktyczne przygotowujące do samodzielnych poszukiwań genealogicznych. Warsztaty, których organizację wsparł finansowo Urząd Miasta Siedlce, spotkały się z dużym uznaniem słuchaczy. Siedlecki Uniwersytet III Wieku zainteresowany jest dalszą współpracą z archiwum;
- W II kwartale 2009 r. w siedleckim archiwum przeprowadzono zajęcia dla: studentów Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie - III rok historii specjalność archiwalna (20 IV); studentów Akademii

Podlaskiej w Siedlcach – II i III rok historii o specjalności archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (5 V, 12 V, 26 V); uczniów II Liceum im. św. Królowej Jadwigi w Siedlcach (18 VI). Zajęcia poświęcone były charakterystyce sieci archiwalnej i zadaniom archiwów państwowych w Polsce oraz zasobom i działalności AP w Siedlcach.

AP W SZCZECINIE

- W ramach ogólnopolskich obchodów uczczenia 20. rocznicy zmian ustrojowych w Polsce, archiwum, wraz z innymi instytucjami przystąpiło do projektu pn. „1989. Narodziny Wolności”. W Komitecie Organizacyjnym znalazła się zastępca dyrektora archiwum Maria Frankel. Sygnatariuszami listu intencyjnego byli m.in. marszałek województwa, prezydent Szczecina, metropolita szczecińsko-kamieński, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego, dyrektor Archiwum Państwowego w Szczecinie, dyrektor oddziału szczecińskiego Instytutu Pamięci Narodowej, rektor Wyższej Szkoły Administracji Publicznej. W związku z tym 6 kwietnia zorganizowano konferencję prasową z udziałem 12 sygnatariuszy tegoż listu. Uczestniczył w niej dyrektor Jan Macholak. Podczas spotkania zaprezentowano harmonogram obchodów, na które składają się m.in.: nadanie honorowego obywatelstwa Szczecina Lechowi Wałęsie, spotkania z osobami tworzącymi historię demokratycznego przełomu w 1989 r., wykłady, koncerty i spektakle. „1989 Narodziny Wolności” to cykl spotkań i imprez, które przypomnieć jak Polska rozpoczynała transformację ustrojową;
- 4 IV 2009 r. - uczestniczący w ingresie nowego metropolity szczecińsko-kamieńskiego dyrektor Jan Macholak zaprosił abp. Andrzeja Dziegę do odwiedzenia Archiwum Państwowego w Szczecinie i zapoznania się z archiwalią dotyczącymi dziejów regionu. Zaproszenie zostało przyjęte. Wstępny termin spotkania archiwistów z nowym metropolią ustalono na wrzesień tego roku. Ksiądz arcybiskup wyraził duże zainteresowanie historią Pomorza i misją, jaką ma do spełnienia archiwum;
- 20 IV 2009 r. – w siedzibie Fundacji „Veritas” w kościele dominikanów, w spotkaniu z Lechem Wałęsą uczestniczył dyrektor Jan Macholak. Spotkanie zorganizowano w ramach cyklu „1989. Narodziny Wolności”, którego archiwum było współorganizatorem;
- 4 V 2009 r. – w siedzibie IPN odbyło się robocze spotkanie w związku z inicjatywą podjętą przez dyrektorów AP w Szczecinie i szczecińskiego oddziału IPN przygotowania wydawnictwa źródłowego dotyczącego nastrojów społecznych i sytuacji politycznej w regionie zachodniopomorskim towarzyszących zawiązaniu strajków w sierpniu 1980 r. (w 30. rocznicę tych wydarzeń). Uczestniczyli w nim dyrektor IPN Marcin Stefaniak, dyrektor Jan Macholak oraz zastępca Maria Frankel;
- 7 V 2009 r. – w gimnazjum w Węgorzynie Maria Frankel i Alicja Kościelna uczestniczyły w warsztatach historycznych pn. „Odkrywanie nowych miejsc – Brzeźnica 2009”. Przedsięwzięcie to patronatem objął „Kurier Szczeciński”, a merytorycznego wsparcia udzieliło Archiwum Państwowe w Szczecinie, Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie, Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, Wyższa Szkoła Sztuki Użytkowej, Uniwersytet Szczeciński oraz Diecezjalny Konserwator Zabytków. Alicja Kościelna wygłosiła wykład połączony z prezentacją historyczną odnoszący się do dziejów Węgrzyna i okolic. W ekspozyturze w Strzmielu natomiast zaprezentowano dzieje historycznej budowli – pałacu von Leoperów, w którym znalazło się część

zasobu archiwum. Efektem tego przedsięwzięcia będą prace historyczne i plastyczne związane z dziejami omawianego regionu;

- 15 V 2009 r. – w sali B. Tuhan-Taurogińskiego odbyła się inauguracja Dnia Kaszubskiego w Szczecinie, którego archiwum było współorganizatorem. W spotkaniu uczestniczyli m.in. członkowie szczecińskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, prezes Instytutu Kaszubskiego w Gdańsku prof. Józef Borzyszkowski, prof. Cezary Obracht-Prondzyński, senator Kazimierz Kleina – przewodniczący Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego, senator Jerzy Olech, posłanka Magdalena Kochan, poseł Jan Kulas, przedstawiciele prasy. Honorowym gościem był abp senior Marian Przykucki. Podczas trwającego dwa dni spotkania kaszubskiego zaprezentowano dorobek wydawniczy Instytutu Kaszubskiego;
- 30 V 2009 r. – odbyła się promocja albumu „Bazylika św. Jana Chrzciciela w Szczecinie”. Ukazał się on w związku z 200. rocznicą powstania najstarszej parafii rzymskokatolickiej w Szczecinie. Archiwum Państwowe w Szczecinie udzielało merytorycznego wsparcia w przygotowaniu tej pracy, a opracowaniem edytorskim zajęła się Maria Frankel;
- 4 VI 2009 r. – zastępca dyrektora Maria Frankel i dr Paweł Gut uczestniczyli w uroczystej sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego i Rady Miasta Szczecin związanej z 20. rocznicą zmiany systemu w Polsce;
- 4 VI 2009 r. – dyrektor Jan Macholak wziął udział w audycji Polskiego Radia Szczecin poświęconej wyborom czerwcowym 1989 r.;
- VI 2009 r. – ramach współpracy ze szczecińskimi instytucjami kultury, archiwum udzieliło merytorycznego wsparcia w realizacji przygotowywanego przez Teatr Kana projektu „Tkanka miasta – Niebuszewo” z cyklu „W poszukiwaniu tożsamości miejsca”. Cykl ów łączy działania badawcze, dokumentacyjne i artystyczne inspirowane przeszłością, współczesnością i architekturą Szczecina. Kwerenda dotyczyła migracji po 1945 r. na terenie szczecińskiej dzielnicy Niebuszewo, udostępniono również kopie niektórych dokumentów do celów ekspozycyjnych;
- Zbiory specjalne archiwum wykorzystane zostały w audycji telewizyjnej związanej z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów czerwcowych 1989 r.

AP W SUWAŁKACH

- IV 2009 r. – W związku z „Dniem pamięci o Holocauście” Archiwum w Suwałkach przekazało na zorganizowaną w Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach wystawę kopie dokumentów wybranych z własnych zbiorów, a dotyczących suwalskich Żydów. 20 kwietnia w czasie obchodów tego Dnia dyrektor archiwum prezentował ekspozycję i przedstawił informację o materiałach archiwalnych, dotyczących Żydów w zbiorach AP w Suwałkach;
- Archiwum w Suwałkach przygotowało wystawę kopii materiałów archiwalnych, pochodzących z własnych zbiorów i z okresu od XVIII do XX wieku, a dotyczących dóbr Wigry. Wystawa towarzyszyła seminarium naukowemu „Dobra wigierskie”, która odbyło się w dniach 20-21 maja w Domu Pracy Twórczej w Wigrach, a zostało zorganizowane przez tą placówkę, Muzeum Okręgowe w Suwałkach i Augustowsko-Suwalskie Towarzystwo Naukowe. Ekspozycja była również

prezentowana w maju i czerwcu w „Dużej Galerii” DPT;

- 3 VI 2009 r. – na sesji zorganizowanej przez Klub Historyczny im Armii Krajowej w Augustowie pn. „Zginęli, bo byli Polakami ...” – *Obława Augustowska 1945 r.* dyrektor archiwum Tadeusz Radziwonowicz przedstawił referat pt. „*Pierwsze poszukiwania zaginionych. Archiwalia dotyczące Obławy w zasobach Archiwum Państwowego w Suwałkach*;
- 8 VI 2009 r. – w sali wystawowej archiwum otwarto wystawę pt. „*Przyszłe losy Polski są dziś w Twoich rękach*” – *Wybory 4 i 18 czerwca 1989*, prezentującą głównie oryginalne materiały archiwalne (akta, fotografie, druki ulotne) ze zbiorów suwalskiego archiwum, dotyczące przełomowych wyborów do Sejmu i Senatu PRL w 1989 r. Otwarcia towarzyszyło, zorganizowane we współpracy z Augustowsko-Suwalskim Towarzystwem Naukowym, spotkanie z posłem Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego Jerzym Pietkiewiczem oraz działaczami Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego w Suwałkach.

AP W TORUNIU

- 22 IV 2009 r. – archiwum gościło grupę studentów historii z Uniwersytetu w Kownie. Starszy kustosz dr Witold Szczuczko zapoznał zwiedzających z historią i zasobem archiwum oraz przeprowadził pokaz przykładowych archiwaliów;
- 19 VI 2009 r. – archiwum we współpracy z Muzeum Okręgowym w Toruniu zorganizowało wystawę muzealno-archiwalną w ramach tzw. „Nocy w Muzeum”. Atrakcją ekspozycji były trzy najważniejsze dla ustroju miasta Torunia dokumenty: przywilej lokacyjny Starego Miasta Torunia z 1251 r. (tzw. odnowiony), przywilej lokacyjny Nowego Miasta Torunia z 1264 r. oraz dokument zwany *Reformatio Sigismundi* z 1523 r., dopuszczający do udziału we władzy w mieście pospólstwo. Wystawa cieszyła się ogromnym zainteresowaniem torunian. Informacji zwiedzającym udzielała Beata Herdzin, dyrektor archiwum oraz pracownicy Muzeum;
- 23 VI 2009 r. – w ramach współpracy z Biblioteką Publiczną we Włocławku dr Tomasz Dziki przeprowadził prelekcję pod tytułem „Sposoby i metody poszukiwania dokumentów świadczących o istnieniu rodu i jego przodków”. Wykład odbył się w ramach projektu pn. „Moje drzewo genealogiczne”, który realizowany jest przez Bibliotekę Publiczną we Włocławku przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu;

AP M.ST. WARSZAWY

- W II kw. APW współpracowało przy organizacji wystaw i innych projektów o charakterze edukacyjnym m.in. z Biurem Kultury Urzędu m.st. Warszawy, Archiwum Urzędu m.st. Warszawy, Muzeum Historycznym m.st. Warszawy, Domem Spotkań z Historią, Fundacją Polsko-Niemieckie Pojednanie, Warszawskim Przedsiębiorstwem Geodezyjnym, Grupą Wydawniczą Polskapresse, Polskim Towarzystwem Wydawców Książek, Wydawnictwem Wolters Kluwert (wydawcą ogólnopolskiego pisma „Dyrektor Szkoły”), ze szkołami oraz z urzędami i instytucjami naukowo-kulturalnymi miast: Pułtusk, Łowicz, Żyrardów, Mława;
- 3 IV 2009 r. – otwarto wystawę fotograficzną pt. „Pułtusk - powódź 1979” zorganizowaną przez Oddział APW w Pułtusku i Pułtuską Bibliotekę Publiczną im. J. Lelewela. Podczas otwarcia kierownik Oddziału w Pułtusku, Krzysztof Wiśniewski wygłosił referat pt. „Powódź w Pułtusku w 1979 roku”;

- 7-20 IV 2009 r. – w Rosyjskim Ośrodku Nauki i Kultury czynna była wystawa dawnych kart pocztowych z widokami Warszawy ze zbiorów Archiwum Państwowego m.st. Warszawy;
- 20 IV 2009 r. – w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej odbyła się konferencja prasowa poświęcona akcji społecznej zbierania pamiątek z września 1939 roku z rejonu Mławy. Patronat nad akcją objął portal historyczny Historycy.pl;
- 3 V 2009 r. – podczas obchodów 218. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja w Ursusie można było zobaczyć panoramę Warszawy z 1875 r. autorstwa Adolfa Kozarskiego. Instalacja mierzy 2,5 metra wysokości i 6 metrów szerokości i przedstawia widok Warszawy z wieży Zamku Królewskiego;
- 28 V 2009 r. – w siedzibie Powiatowej Biblioteki Publicznej w Łowiczu odbyło się otwarcie wystawy pt. "A mury runą...", upamiętniającej wybory do Sejmu i Senatu w 1989 r. Na wystawie zostały zaprezentowane afisze, plakaty wyborcze i druki ulotne z tego okresu, pochodzące z zasobu Oddziału Archiwum Państwowego m.st. Warszawy w Łowiczu;
- 30 V 2009 r. – już po raz dziesiąty archiwum wystawiło swoje stoisko podczas XIII Pikniku Naukowego Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik. Zaprezentowano dawne i współczesne mapy i plany Warszawy, które stały się punktem wyjścia do poznania zasad rządzących kartografią, zdobycia umiejętności czytania i rozumienia konstrukcji map, a także przyjrzenia się zmianom zachodzącym w topografii miasta na przestrzeni wieków;
- 1 VI 2009 r. – w APW gościli uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego w Warszawie z przewodniczącą zespołu historycznego panią Dorotą Jarosz-Dobieszewską. Podczas spotkania odbyła się prezentacja wystawy wirtualnej pt. „Alarm dla miasta Warszawy” przygotowanej przez archiwum w ramach obchodów 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Uczniowie obejrzeni także i ocenili projekt komiksu edukacyjnego pt. „Koniec lata”, który ukaże się w sierpniu tego roku. Publikacja powstaje w oparciu o materiały archiwalne i opowiada o wydarzeniach rozgrywających się w Warszawie w sierpniu i wrześniu 1939 roku. Relacja ze spotkania ukazała się w Wiadomościach TVP;
- 12 VI 2009 r. – w APW w Warszawie odbyła się lekcja archiwalna dla 25. dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 75 im. Marii Konopnickiej w Warszawie. W trakcie spotkania dzieci zwiedziły magazyn archiwalny, obejrzały materiały archiwalne przechowywane w zasobie APW, zapoznały się z podstawowymi pojęciami z zakresu paleografii, dyplomatyki i archiwistyki;
- 24 VI 2009 r. – na placu Konstytucji w Warszawie otwarto wystawę pt. „Nie po drodze nam z przeciwnikami socjalizmu!” zorganizowaną w ramach obchodów 20. rocznicy odzyskania wolności. Poprzez zdjęcia, plakaty, ulotki i dokumenty z lat 1945-1989 wystawa przedstawiała działania aparatu władzy socjalistycznej zmierzające do wyeliminowania opozycji politycznej, całkowitego przejęcia, a następnie utrzymania władzy w Polsce. Ukazywała także formy protestów społecznych oraz proces kształtowania się opozycji demokratycznej w latach 70. Została przygotowana przez Archiwum Państwowe m.st. Warszawy, Muzeum Woli oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy, Dom Spotkań z Historią i Stołeczną Estradę;

- W ramach „Dni Przedsiębiorczości” odbywających się pod patronatem Prezydenta RP Oddział w Pułtusku odwiedziło 11 uczniów pułtuskich szkół średnich, którzy zapoznali się z zadaniami i pracą archiwów państwowych w ekspozyturze APW w Nidzicy odbyły się dwie lekcje archiwalne, w których łącznie wzięło udział 48 osób, w tym młodzież. Odbyło się również spotkanie instruktażowe dla uczestników IX edycji Powiatowego Konkursu Wiedzy o Regionie;
- W II kwartale br. informacje o APW, które pojawiały się w mediach dotyczyły wystaw i lekcji archiwalnych organizowanych przez archiwum. Informacje o wystawach: pt. „Hoppe, Lindley, WPG. Kartografia warszawska 1641-2009” (marzec-lipiec) i „Nie pod drodze nam z przeciwnikami socjalizmu!” (czerwiec-lipiec) ukazały się w Polskiej Agencji Prasowej, Polskim Radiu, Gazecie Stołecznej, Gazecie Wyborczej, Życiu Warszawy, Polska the Times, Kurierze Warszawskim TVP Warszawa, programie TVP Warszawa „Qadrans Qltury”, TVN Warszawa, Nasz Dziennik i piśmie Stolica, a także w portalach internetowych: Polskiego Radia, Kulturalnej Warszawy, Mojego Miasta, Serwisu Nauka w Polsce PAP, Historycy.pl, Serwisu Regionalnego Warszawa, Polska.pl, Onet.pl, Interia.pl;
- APW udostępniło fotografie na wystawę pt. „Inwestycje i wydatki m.st. Warszawy w obrazach 1918-1939” zorganizowanej w Urzędzie m.st. Warszawy przez Archiwum Urzędu m.st. Warszawy;
- W piątkowych dodatkach do dziennika „Polska the Times” - tygodniku „Warszawa” - w cyklu „Twarze Warszawy” ukazały się XIX-wieczne fotografie przedstawiające małych warszawian, pochodzące z kolekcji Archiwum Państwowego m.st. Warszawy.

AP WE WROCŁAWIU

- 3 IV, 17 IV 2009 r. – pracownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Wojciech Szczerepa uczestniczył w pracach Komitetu powołanego w celu zorganizowania obchodów „100-lecia Kolei Doliny Bobru”. W skład Komitetu weszły władze miejskie i powiatowe Lwówka Śląskiego, gmin Wleń i Jeżów Sudecki. W efekcie prac archiwum jeleniogórskie przygotowuje wystawę upamiętniającą budowę kolei na trasie Lwówek Śląski – Jelenia Góra. Wystawa prezentowana będzie we Wleniu (VII 2009) oraz Lwówku Śląskim (VIII 2009);
- 7 IV 2009 r. – starszy kustosz Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Anna Borys przeprowadziła prelekcję i pokaz materiałów archiwalnych dla uczniów II klasy Liceum Zespołu Szkół Ekonomiczno – Turystycznych w Jeleniej Górze o profilu zarządzanie informacją;
- 16 IV 2009 r. – dyr. archiwum dr Józef Drozd uczestniczył w uroczystych obchodach poświęconych Hochbergom – „1509 – 2009 Hochbergowie w Zamku Książ”, które odbyły się w Zamku Książ. Uroczystościom towarzyszyło otwarcie wystawy tematycznej, którą uświetniło wystąpienie dyr. J. Drozda na temat dziejów i zasobu Archiwum Hochbergów;
- 8 V 2009 r. – starszy kustosz oddziału jeleniogórskiego Anna Borys przeprowadziła prelekcję i pokaz materiałów archiwalnych dla uczniów nauczycieli – uczestników kursu bibliotekoznawstwa, zorganizowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Jeleniej Górze;

- 13 V 2009 r. – kierownik oddziału jeleniogórskiego Iwo Łaborewicz, w ramach współpracy w Biurem Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze, wygłosił tam prelekcję połączoną z pokazem multimedialnym pt. „Instytucje publiczne w Jeleniej Górze przed 1945 rokiem”;
- 22 V 2009 r. – w Placówce Muzealno – Historycznej we Lwówku Śląskim otwarto wystawę pt. „800 lat piwowarstwa w Lwówku Śląskim”. Część eksponowanych materiałów pochodziła z zasobu Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze, z zespołu „Akta miasta Lwówek Śląski”. Podczas uroczystego otwarcia wystawy pracownik oddziału jeleniogórskiego Wojciech Szczerepa wygłosił referat pt. „Piwowarstwo lwóweckie w świetle materiałów archiwalnych zgromadzonych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze”;
- 25 V 2009 r. – w sali wystawowej archiwum uroczystie otwarto wystawę pt. „Praska Wiosna 1968 – fakty, opinie, komentarze”. W otwarciu udział wzięli licznie przybyli goście, w tym przedstawiciele Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu, Archiwum Państwowego w Katowicach oraz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Na wystawie zaprezentowano materiały przygotowane przez archiwa i muzea czeskie oraz dokumenty z zasobu AP we Wrocławiu i wrocławskiego Oddziału IPN. Ekspozycję podzielono na dwa główne bloki tematyczne – agresja militarna na Czechosłowację i reakcja ludności oraz działania Służby Bezpieczeństwa w zakresie gromadzenia informacji o nastrojach społecznych, a także dezinformacji i akcji propagandowej na Dolnym Śląsku. Komisarzami wystawy byli dr Grażyna Trzaskowska i dr Janusz Gołaszewski. Wystawa czynna była do 30 czerwca 2009 r.;
- 29 V 2009 r. – w sali wystawowej jeleniogórskiego oddział archiwum w otwarto wystawę pt. „Życie i twórczość Stanisława Bernatta”, ukazującą postać żyjącego w latach 1898-1979 jeleniogórskiego społecznika, dziennikarza, długoletniego redaktora „Rocznika Jeleniogórskiego”. Wystawę zorganizowało archiwum jeleniogórskie oraz Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry. Ekspozycje wystawiennicze pochodziły ze zbiorów archiwalnych, Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, Muzeum Przyrodniczego w Jeleniej Górze, Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, rodziny dra Stanisława Bernatta oraz od kilku osób prywatnych. Otwarcie wystawy poprzedziło spotkanie wspomnieniowe z udziałem rodziny Stanisława Bernatta. Jako informator do wystawy wydano kolorowy katalog;
- 30 V 2009 r. – pracownicy archiwum: dr Janusz Gołaszewski i Jan Drozd uczestniczyli w uroczystym otwarciu wystawy pt. „Naturalnie Odra – rzeka na nowo odkryta” (Natürlicher Oder – ein Fluss wird neu entdeckt), zorganizowanej przez Fundację Lubiąż oraz Haus Schlesien. Na wystawie, która miała miejsce w obiekcie poklasztornym w Lubiążu, zaprezentowano mapy Odry i zdjęcia lotnicze rzeki i miejscowości nadrzecznych, a także szkice i obrazy przedstawiające krajobrazy nadodrzańskie. W przyszłym roku wystawa eksponowana będzie w Archiwum Państwowym we Wrocławiu;
- II kw. 2009 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Kamieńcu Ząbkowickim Krystyna Drożdż wzięła udział w otwarciu wystawy związanej z jubileuszem 60-lecia I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Kłodzku;
- II kw. 2009 r. – pracownik Oddziału Zamiejscowego w Lubaniu Barbara Grzybek, w ramach współpracy z tutejszym Gimnazjum nr 2 pomagała w przygotowaniu dwóch uczniów na ogólnopolski

konkurs historyczny oraz przeprowadziła w siedzibie archiwum dwie lekcje dla Koła Historycznego;

- II kw. 2009 r.– kierownik Oddziału IV AP we Wrocławiu Dorota Sokołowska przeprowadzała prelekcje na temat zasobu i działalności instytucji dla uczniów Zespołu Szkół Społecznych w Wołowie, uczniów Gminnego Zespołu Szkół im. UNICEF w Bielanych Wrocławskich oraz studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Kolegium Licencjackie w Radomiu);
- II kw. 2009 r. – w Oddziale Zamiejscowym w Kamieńcu Ząbkowickim goszczono w kwietniu grupę studentów I roku historii Uniwersytetu Opolskiego (specjalizacja archiwalna). W trakcie spotkania zapoznano młodzież z organizacją sieci archiwalnej na Dolnym Śląsku, metodyką pracy archiwalnej oraz zasobem oddziału kamienieckiego;
- II kw. 2009 r. – w Oddziale Zamiejscowym w Kamieńcu Ząbkowickim zorganizowano, w ramach programu edukacji regionalnej realizowanego w tutejszej Szkole Podstawowej, cykl lekcji archiwalnych dla 100 uczniów klas czwartych;
- 4 VI 2009 r. – w Oddziale Zamiejscowym w Jeleniej Górze odbyły się uroczystości związane z 20-tą rocznicą wolnych wyborów z 4 czerwca 1989 r. Wraz z Jeleniogórskim Centrum Kultury przygotowano pokaz filmów dokumentalnych z kampanii wyborczej i przebiegu wyborów, a wraz z Książnicą Karkonoską w Jeleniej Górze zorganizowano tematyczną wystawę plakatów, zdjęć i dokumentów.;
- 7 VI 2009 r. – kierownik Oddziału IV Archiwum Państwowego we Wrocławiu Dorota Sokołowska udzieliła telewizyjnego wywiadu na temat wojennych losów archiwaliów dawnego Staatsarchiv Breslau, ich zabezpieczenia na prowincji oraz scalania wywiezionych zasobów po zakończeniu II wojny światowej. Audycję telewizyjną pt. „Odkryte skarby” wyemitowano w stacji TVN 24;
- 8 VI 2009 r. – pracownik oddziału jeleniogórskiego Wojciech Szczerepa wygłosił prelekcję na temat dziejów jeleniogórskiego archiwum oraz przedstawił najciekawsze materiały archiwalne dla grupy urzędników z Kotliny Kłodzkiej.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 22 IV 2009 r. – odbyły się zajęcia dla studentów I roku historii Uniwersytetu Zielonogórskiego, w ramach przedmiotu „Rozwój form kancelaryjnych”;
- 6 V 2009 r. – dyrektor archiwum dr Tadeusz Dzwonkowski uczestniczył w posiedzeniu Zespołu ds. Upamiętnienia Wydarzeń Zielonogórskich w 1960 r.;
- 4 VI 2009 r. – w ramach obchodów 20-lecia wyborów z 4 VI 1989 roku odbyła się w Zielonej Górze uroczysta sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego pod hasłem „2009 – Rok Niepodległości i Solidarności”. Sesji towarzyszyła wystawa zatytułowana „Zielonogórskie Wybory 4 czerwca 1989 roku”, przygotowana przez Archiwum Państwowe w Zielonej Górze;
- 7 VI 2009 r. – w Lubsku odbyły się obchody „20 rocznicy Niepodległej Polski 1989-2009”, w trakcie których dyrektor Archiwum Państwowego w Zielonej Górze wygłosił wykład historyczny.

7. Wydawnictwa

AP W KRAKOWIE

- ***Materiały archiwalne związane z osobą Heleny Modrzejewskiej przechowywane w APKr. Przewodnik*, B. Lesiak–Przybył, A. Warzecha, Kraków 2009. ISBN 978-83-927658-4-4, ss. 88 + 62 nlb, 62 il.** Przewodnik został przygotowany z okazji setnej rocznicy śmierci wybitnej polskiej aktorki Heleny Modrzejewskiej. Aktorka przez znaczącą część swojego życia związana była z Krakowem i zapisała się trwale w pamięci Krakowian. W wydawnictwie zebrano informacje o archiwaliach dotyczących jej życia i twórczości, a przechowywanych w Archiwum Państwowym w Krakowie. Do publikacji dołączono prezentację multimedialną (CD).

AP W ŁODZI

- ***Sentymentalna podróż po Łodzi. Łódź na starych fotografiach Włodzimierza Pfeiffera Łódź 2009 r., 192 s.*** Album fotografii międzywojennej Łodzi autorstwa Włodzimierza Pfeiffera (1890-1941). Oryginalne klisze szklane są przechowywane w APŁ, w zespole *Archiwum Włodzimierza Pfeiffera (księgarza i fotografa łódzkiego)* z lat 1916-1939. Wyboru dokonali Julian Baranowski, Ryszard Bonisławski, Andrzej Machejek i Piotr Zawilski. Wstęp i podpisy pod zdjęciami opracował Ryszard Bonisławski. Tekst w języku polskim i angielskim. Zawiera załączoną kopię międzywojennego Planu wojewódzkiego miasta Łodzi. Współwydawcami są Wydawnictwo Hamal Andrzej Machejek i Archiwum Państwowe w Łodzi.

AP W SZCZECINIE

- ***Wizytacje domen bytowskiej i lęborskiej z XVI wieku, wybór, wstęp i opracowanie Z. Szultka, B. Wachowiak, Warszawa 2009, wyd. I, ss. 579, ISBN 978-83-89115-96-6.***
- ***Działalność Drugiego Pułku Lotnictwa Myśliwskiego „Kraków” na Pomorzu Zachodnim w latach 1957–1995, oprac. W. Jaszczyński, C. Staniewicz, J. Wikło, Szczecin 2009, wyd. I, ss. 36, il., ISBN 978-83-89341-58-7.*** Broszura ma charakter popularnonaukowy i prezentuje w ujęciu chronologicznym losy Drugiego Pułku Lotnictwa Myśliwskiego „Kraków” stacjonującego na Pomorzu Zachodnim. Publikację uzupełniają liczne fotografie.

AP M.ST. WARSZAWY

- ***Warszawa na starej fotografii do 1915 roku, S. Małgorzata, Warszawa 2008, ss. 92, ilustr. 40, ISBN 83-89115-88-1.*** Autorka, korzystając z licznych fotografii oraz źródeł pisanych, przedstawiła zmiany, jakie dokonały się w wyglądzie traktu królewskiego i Osi Saskiej, a więc reprezentacyjnej części Warszawy, od XIX w. do 1915 r. Opisała m.in. „Wąskie” i „Szerokie” Krakowskie Przedmieście, zmiany jakie zachodziły na placu Saskim (dziś Józefa Piłsudskiego) i w Ogrodzie Saskim oraz przebudowy Pałacu Staszica i kościoła św. Aleksandra. Dopełnieniem opisów tych zmian są związane dzieje fotografii warszawskiej od lat czterdziestych XIX w. do początku następnego stulecia i same zdjęcia, które ukazują miasto właściwie nieznane.

8. Wizyty

AGAD

- 5 V 2009 r. – w Archiwum Głównym Akt Dawnych złożył wizytę Marszałek Sejmu Bronisław Komorowski, któremu towarzyszył Jaromir Sokołowski Dyrektor Generalny kierujący Gabinetem Marszałka Sejmu. Bronisław Komorowski zwiedził wystawę pt. „Od Unii do Unii. Polskie wizje jednoczenia Europy”. Pana Marszałka poinformowano także o najważniejszych problemach archiwów. Rozmowa dotyczyła, m.in., projektu wieloletniego programu modernizacji bazy lokalowej archiwów państwowych, a także współpracy zagranicznej archiwów, zwłaszcza z Litwą, w związku z przypadającymi w tym roku obchodami 1000-lecia państwa litewskiego. Bronisław Komorowski odwiedził jeden z magazynów archiwum, w którym przechowywane są najcenniejsze dla dziejów Polski dokumenty. Marszałkowi Sejmu zaprezentowano tam kilka dokumentów pochodzących z archiwum koronnego, m.in., akt pokoju toruńskiego (1466), a ponadto oryginał Konstytucji 3 Maja (1791) i tzw. królewski egzemplarz Statutu Łaskiego (1506).

AP W ŁODZI

- 13 V 2009 r. – archiwum gościło grupę studentów ze St. Clouds State University, Massachusetts w Stanach Zjednoczonych, dla której kustosz Adam Lajdenfrost wygłosił wykład przedstawiający krótką historię Litzmannstadt Getto, jego organizację oraz omówił źródła dotyczące jego dziejów. Wykład połączony był z prezentacją materiałów archiwalnych związanych z omawianym zagadnieniem, pochodzących z akt Przełożonego Starszeństwa Żydów w Getcie Łódzkim, zbiorów ikonograficznych i kartograficznych oraz Akt miasta Łodzi;
- 22 VI 2009 r. – archiwum odwiedziła 26-osobowa grupa studentów Technische Universität Berlin, Zentrum für Antisemitismusforschung. Kustosz Adam Lajdenfrost zapoznał studentów z historią Getto Litzmannstadt natomiast starszy archiwista Wioletta Majchrzak-Tuta omówiła akta z zasobu APŁ dotyczące łódzkiego getta. Studenci mieli okazję zapoznać się z oryginalnymi dokumentami oraz zwiedzić archiwum. Następnie obejrzeli zabiegi konserwatorskie i proces mikrofilmowania archiwaliów przeprowadzane w specjalistycznych pracowniach APŁ.

AP W POZNANIU

- 22 V 2009 r. – w Archiwum Państwowym w Poznaniu dyr. H. Krystek przyjął uczestników VI Forum Bibliofilów Polskich. Najciekawsze i najcenniejsze materiały archiwalne z zasobu AP, z okresu XII-XX w., przedstawiła bibliofilom st. kustosz Zofia Wojciechowska;
- VI 2009 r. – gnieźnieński Oddział AP w Poznaniu gościł wycieczkę studentów z UMK w Toruniu. Uczestnicy wycieczki zapoznali się z historią i zasobem gnieźnieńskiego Oddziału APP. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się przechowywane w tym archiwum cymelia (materiały scenograficzne w tekach premier w zespole Teatr im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie).

AP W SZCZECINIE

- 15 V 2009 r. – z wizytą w archiwum przebywała posłanka Magdalena Kochan, wykazująca duże zainteresowanie tak historią naszego regionu zawartą w archiwaliach, jak i współczesnym funkcjonowaniem archiwów;
- V 2009 r. – archiwum gościło arcybiskupa seniora, pierwszego metropolitę szczecińsko-kamieńskiego Mariana Przykuckiego. Ksiądz arcybiskup, niejednokrotnie wcześniej odwiedzający

archiwum, uczestniczy w wielu spotkaniach i konferencjach naukowych organizowanych przez archiwum obecnie przygotowuje wspomnienia, które Oficyna Wydawnicza „Dokument” planuje opublikować.

- 11 V 2009 r. – wizytę w archiwum złożyła sześćdziesięciosobowa grupa kobiet ze Schwesternschaft der Evangelischen Frauenhilfe Potsdam-Stralund. Wykład i pokaz akt dotyczących ewangelickich związków kobiet-siostr szpitalnych, które prowadziły w Szczecinie w XIX i XX wieku zakłady opiekuńcze, m.in. Diakonissen Mutterhaus Kinderheil przeprowadził dr Paweł Gut.

AP WE WROCŁAWIU

- 26 VI 2009 r. – Oddział Zamiejsowy w Jeleniej Górze odwiedziła międzynarodowa grupa archiwistów w ramach Międzynarodowej Wycieczki Zawodowej (Internationale Fachexkursion), zorganizowanej przez Europa – Haus Görlitz e.V., Landratsamt Görlitz, Stadt Löbau oraz AG Euroregion – Archivwesen Dresden, pod hasłem „Historie – Denkmalschutz – Bildung”. Kierownik oddziału jeleniogórskiego Iwo Łaborewicz oraz starszy kustosz Anna Borys zapoznali zebranych z dziejami i zasobem Archiwum oraz historią Jeleniej Góry.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 27 IV 2009 r. – W Archiwum Państwowym w Zielonej Górze gościł profesor historii i geografii, szef działu Wymiany z Zagranicą Uniwersytetu w Caen Stanislas Hommet, który zapoznał się z dokumentami dotyczącymi pobytu Francuzów w regionie lubuskim.

9. Jubileusze

APDOiP

- 6 VI 2009 r. – odbyły się uroczystości związane z jubileuszem 5-lecia istnienia Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku. W trakcie uroczystości otwarto Pracownię Masowej Konserwacji Archiwaliów oraz zaprezentowano najnowocześniejszą Komorę Fumigacyjną (odgrzybianie i odkażanie) i Aparat C900 (odkwaszanie papieru). Zaproszeni gości wysłuchali prelekcji: Ewy Narkiewicz (AGAD) pt. „Jak chronić i przechowywać domową bibliotekę i archiwum”, Anny Czajki (AGAD) pt. „Album rodzinnej fotografii - od XIX w. do fotografii cyfrowej”, Pawła Śmietanki (Filmoteka Narodowa) pt. „Rekonstrukcja cyfrowa materiałów filmowych”. Pracownicy archiwum udzielali porad dotyczących konserwacji archiwaliów. Uroczystość połączono z imprezą pn. *Ogród Historyczny „Ocalić od zapomnienia”*, w ramach której zaprezentowano wystawy: „Kwaśny papier”, „Rekonstrukcja pamięci Polski 1772 - 1945”, „Milanówek. Życie społeczne i kulturalne miasta”.

AP WE WROCŁAWIU

- 30 VI 2009 r. – w Archiwum Państwowym we Wrocławiu odbyło się uroczyste pożegnanie dotychczasowego z-cy dyr. Heleny Kułdo, która z dniem 1 lipca 2009 r. przeszła na emeryturę. W uroczystości wzięli udział Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń, Dyrektor Generalny Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych Grażyna Ignaczak-Bandych,

pracownicy archiwum wrocławskiego oraz kierownicy oddziałów zamiejscowych. Dyrektor Helena Kułdo przepracowała we wrocławskim archiwum ponad 38 lat, pełniąc w tym czasie różne funkcje, zaś od 1988 r. do chwili obecnej zajmując stanowisko zastępcy dyrektora. W latach 1994-2005 była członkiem Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji, będąc w latach 2002-2005 jej przewodniczącą. Brała również udział w pracach zespołu do spraw opracowania projektu ustawy archiwalnej. Poza pracą zawodową aktywnie działała w Towarzystwie Miłośników Wrocławia, przez dwie kadencje była członkiem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Została odznaczona Brązowym, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi. Obowiązki Heleny Kułdo przejął, mianowany z dniem 1 lipca 2009 r. na stanowisko zastępcy dyrektora, dr Janusz Gołaszewski.

10. Inwestycje

AP W RZESZOWIE

- W oddziale w Sanoku kontynuowano prace adaptacyjne obiektu na nową siedzibę oddziału.

III. ZASÓB ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. Nabytki i darowizny

AAN

- W omawianym okresie do zasobu AAN przejęto m.in. materiały archiwalne Ministerstwa Infrastruktury w Warszawie (826 j.a. z lat 2001-2005, wśród których na uwagę zasługują akta Biura Ministra, Departamentu Lotnictwa czy Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych) oraz Biura Rad Narodowych Kancelarii Rady Państwa (626 j.a. z lat 1954-1961, w tym dokumenty wyborów do rad narodowych w 1954r. czy materiały z posiedzeń Rady Narodowej m.st. Warszawy). Ponadto przejęto akta likwidatorów kilkunastu „kanapowych” polskich partii politycznych (m.in. „Partia Internetowa”, „Nowa Lewica”, „Forum Polskie”. „Polska Bez Fikcji”, „Polonia”, „Praca – Zdrowie – Ekologia”);
- 6 V 2009 r. – w budynku AAN odbyło się uroczyste przekazanie Archiwum Środowiska Oberlangen Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Środowisko to – począwszy od 1971r. – pozyskiwało i gromadziło materiały dotyczące pobytu w niewoli niemieckiej, po upadku Powstania Warszawskiego kobiet-żołnierzy, potraktowanych po raz pierwszy w historii na równi z mężczyznami jako jeńcy wojenni. Szacuje się, że w Powstaniu Warszawskim uczestniczyło ponad 5 tysięcy kobiet, z których około 3 tysięcy poszło do niemieckiej niewoli.

NAC

- IV 2009 r. – Juliusz Englert – mieszkający w Londynie fotograf dokumentujący życie emigracji polskiej w Wielkiej Brytanii przekazał do NAC kilkanaście tys. klatek negatywów będących uzupełnieniem kolekcji przekazanej do ówczesnego ADM w 2001 roku.
- IV 2009 r. – Zbigniew Szczypka przekazał NAC zbiór fotografii stereoskopowych własnego autorstwa. Kolekcja jest bardzo cenna, ponieważ archiwum nie posiadało wielu zdjęć wykonanych w tej technice. Autor zdjęć, Zbigniew Szczypka, urodził się i wychował w Warszawie. W czasie wybuchu II Wojny Światowej miał 11 lat. Gimnazjum kończył podczas tajnych kompletów. W okresie Powstania Warszawskiego został wywieziony przez Niemców do prac kolejowych „Bauzug” przy rozbiórce torów nieczynnych dworców w okolicach Warszawy. Po wojnie rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Telekomunikacyjnym a następnie pracował w Państwowym (późniejszym Przemysłowym) Instytucie Komunikacyjnym. Kolejne stopnie naukowe zdobywał na Politechnice Warszawskiej i Gdańskiej, na której uzyskał habilitację. Zainteresowanie fotografią było dla Zbigniewa Szczypki konsekwencją fascynacji fizyką techniczną i fotografią stereoskopową, z którą autor zetknął się po raz pierwszy w czasie okupacji w warszawskim Fotoplastikonie. Dzięki temu powstał bardzo różnorodny zbiór zdjęć, które powstawały od lat 50 do początku lat 90 XX wieku. Tematem fotografii jest przede wszystkim architektura m. in. Warszawy, Czerwińska, Poznań, Toruń, Wrocław, Zakopanego, Wilna, Lidy, Kutnej Hory, Pragi, Paryża, Moskwy, czy Pekinu. Zbiór liczy 1280 negatywów oraz 90 pozytywów. Fotografie zostaną udostępnione po ich zdigitalizowaniu oraz opracowaniu w systemie Zbiory NAC on-line.

AP W KIELCACH

- W II kwartale 2009 r. zasób Archiwum w Kielcach wzbogacił się zespoły akt: Zespół Szkół Rolniczych w Podzamczu Chęcińskim z lat [1924] 1946-1998 [1999] 167 j.a., 2,00 tub; Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk 2002, 16 j.a., 0,33 m.b.; Urząd Rejonowy w Kielcach z Męczeństwa w lat 1990 - Kielcach z lat 1990-1998, 31 j.a., 0,54 m.b.;
- Przejęto również dokumenty dotyczące Zjednoczonej Partii Robotniczej.

AP W KOSZALINIE

- IV-VI 2009 r. – archiwum przejęło następujące nowe zespoły archiwalne: Urząd Gminy w Karlinie z lat 1973-1975, Urząd Miasta i Gminy w Karlinie z lat 1976-1990, Urzędy Gmin w Dygowie i Tychowie z lat 1973-1990, Gminne Rady Narodowe w Dygowie i Tychowie z lat 1973-1990, Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego Gminna Rada w Dygowie z lat 1982-1989;
- IV-VI 2009 r. – słupski Oddział AP przejął następujące nowe zespoły archiwalne: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Słupsku z lat 1968-1999, Prokuratura Rejonowa w Sławnie z lat 1955-1975.

AP W LESZNIE

- W II kwartale 2009 r. archiwum przejęło lub otrzymało w darze następujące nowe zespoły akt: Polski Związek Filatelistów Koło Miejskie w Lesznie z lat 1968-2008, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Komisja Koordynacyjna Ziemi Rawickiej z lat 1981 i 1990, Urząd Miejski w Borku Wlkp. z lat 1990-1998, Stowarzyszenie „Region Leszno w Europie” z lat 2002-2009 oraz Stacja Hodowli Roślin w Szelejewie. Ponadto uzupełniono dopływami posiadane już zespoły, m.in. urzędy stany cywilnego, Starostwo Powiatowe w Gostyniu z lat 1945-1950, Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Gostyniu, Akta gminy Borek, Akta gminy Jutrosin, Akta gminy Miejska Górka, Sąd Okręgowy w Lesznie z lat 1946-1950, Sąd Grodzki w Lesznie z lat 1948-1950, Sąd Powiatowy w Lesznie z lat 1951-1974.

AP W SZCZECINIE

- 9 IV 2009 r. – zasób archiwum powiększył się o materiały Koła ZBOWiD przy Hucie Szczecin, przekazane przez Antoniego Ratajczaka, długoletniego sekretarza koła;
- 12 V 2009 r. – Stowarzyszenie Szczecińskie Europejki po 40-stce przekazały materiały archiwalne dotyczące działalności tego stowarzyszenia w latach 2005–2009;
- 14 V 2009 r. – emerytowany pracownik Stoczni Szczecińskiej Leszek Sielicki ofiarował archiwum nagrane przez siebie kasety magnetofonowe ze spotkań i rozmów stoczniowców z władzami w latach 1980–1981;
- 20 V 2009 r. – archiwum otrzymało od Marka Przygodzkiego i Antoniego Kadziaka, działaczy OKP Region Pomorza Zachodniego oraz Michała Paziewskiego materiały archiwalne związane z organizacją i funkcjonowaniem OKP i wyborami czerwcowymi;
- Zasób biblioteczny archiwum powiększył się o przekazany w darze niezwykle cenny periodyk z 1940 r. „Ku wolnej Polsce”, który dotąd nie był notowany w księgozbiorach szczecińskich bibliotek;

- 27 V 2009 r. – pionierka ziemi szczecińskiej, znany fotografik Krystyna Łyczywek przekazała archiwum kolejną część swojej spuścizny – wspomnienia i osobiste notatki.

AP W TORUNIU

- Archiwum zakupiło do swoich zbiorów wycofany na prośbę dyrekcji na aukcji internetowej album zawierający 104 unikalne fotografie dokumentujące rozbiórkę mostu w miejscowości Opalenie i jego montaż oraz budowę w Toruniu w latach 1928-1934. Autorem zdjęć był Konstanty Monczak-Mancewicz, który jako inżynier budownictwa uczestniczył w procesie przenoszenia mostu. Niesamowita unikatowość fotografii w albumie polega z jednej strony na ich niepowtarzalności – brak jest wiedzy na temat istnienia podobnego rodzaju zdjęć, w drugiej zaś strony na ich znaczeniu jako szczegółowej dokumentacji procesu przenoszenia mostu, uwzględniającej detale techniczne budowy. Ponadto w albumie znajduje się kilka nieznanymi zdjęć Torunia, w tym przepiękna panorama miasta z drugiego brzegu Wisły, na których ujęte zostały m.in. nieistniejące już budynki Gazowni Miejskiej. Album ten uzupełnia bardzo nieliczne zbiory fotograficzne archiwum dotyczące Torunia w okresie międzywojennym i jest świetnym materiałem wystawowym. Zakup albumu sfinansowała Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych;
- Archiwum otrzymało w formie depozytu od Towarzystwa Naukowego w Toruniu dwa przepięknie zdobione albumy z fotografiami dokumentującymi pracę, imprezy i uroczystości w TNT w latach 1972-1985. Na zdjęciach uwiecznione zostały osoby zasłużone dla toruńskiego środowiska naukowego oraz oficjalne uroczystości i wizyty ważnych gości, a także wydarzenia w TNT z okresu powstawania „Solidarności”.

AP WE WROCŁAWIU

- II kw. 2009 r. – zasób archiwum wzbogacił się o grupę dopływów akt stanu cywilnego z Urzędów Stanu Cywilnego w Strzelinie z lat 1902-1908, Oleśnicy z lat 1903-1907, Cieszkowie z lat 1903-1908. Do zasobu archiwum przejęto ponadto archiwalia zespołów: „Społem” Związek Gospodarczy Spółdzielni RP Delegatura Zarządu we Wrocławiu z lat 1945-1948 [1950], Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wołowie z lat 1966-1973, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu z lat 1963-1974, Rejencja Wrocławska z lat 1914-1939, Dolnośląski Okręgowy Zakład Gazownictwa we Wrocławiu z lat 1945-2003, Wrocławska Gazownia Miejska z lat 1945-1948, Zakłady Energetyczne Okręgu Dolnośląskiego we Wrocławiu z lat 1948-1949, Przedsiębiorstwo Nasiennictwa i Szkółkarstwa „Cnos” we Wrocławiu z lat 1971-2009, Jelczańskie Zakłady Samochodowe w Jelczu-Laskowicach z lat 1958-2008, Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych z siedzibą we Wrocławiu z lat 2007-2009, Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu z lat 1945-1956, Zarząd Miejski miasta Wrocławia z 1945 r., „Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców ASTRA we Wrocławiu z lat 1992-2009, Dyrekcja Okręgu Poczty we Wrocławiu z lat [1950-1989] 1990-2005, Biuro Projektów Gazownictwa „Gazoprojekt” we Wrocławiu z lat 1951-1997, Państwowa Fabryka Wagonów „Pafawag” we Wrocławiu oraz różne zespoły ewangelickie z lat 1875-1942;
- II kw. 2009 r. – Oddział Zamiejscowy w Kamieńcu Ząbkowickim przejął akta następujących zespołów: Biuro Planowania Przestrzennego w Wałbrzychu z lat 1975-1976, Regionalne Biuro

Urbanistyczne w Wałbrzychu z lat 1993-1998 [1999], Izba Skarbowa w Wałbrzychu z lat 1983-1998 [1999], Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Wałbrzychu z lat [1959]1975-1998[2001], Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Urząd Powiatowy w Dzierżoniowie z lat 1964-1975[1979], Urząd Miejski w Bielawie z lat [1971]1973-1990, Szkoła Podstawowa w Bobolicach z lat 1947-1983, Szkoła Podstawowa w Stolcu z lat 1945-1981;

- II kw. 2009 r. – do Oddziału Zamiejscowego w Lubaniu przejęto akta zespołu – Komornik Sądowy Sądu Powiatowego w Lubaniu z lat 1949-1957 oraz dopływy do zespołów urzędów stanu cywilnego powiatu lubańskiego z 1908 r. i Urzędu Stanu Cywilnego w Bogatyni z lat 1904-1908;
- II kw. 2009 r. – mieszkaniec Jeleniej Góry Pan Bolesław Osipik, działacz społeczny znany m. in. z promowania miasta poprzez wielodniowe wyprawy rowerowe po Polsce i poza jej granicami, przekazał do Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze prowadzony przez siebie w latach 1960-1980 „album – notatnik”, zawierający zdjęcia i wycinki prasowe oraz prywatne notatki na temat Jeleniej Góry. Oddział jeleniogórski wzbogacił się ponadto o oryginał „Protokołu porozumienia Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ `Solidarność` w Jeleniej Górze” z dnia 17 września 1980 r., przekazany przez tutejszego pierwszego przewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ `Solidarność` w latach 1980-1981 i senatora w latach 1989-1992 Pana Andrzeja Piesiaka.

AP M.ST. WARSZAWY

- W II kwartale 2009 r. archiwum otrzymało w darze zbiór dokumentów Bożenny Niemierowskiej-Szczepańczyk, varsavianisty, zawierający m.in. publikacje Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, dokumenty osobiste, odznaczenia oraz zbiór fotografii dokumentujących powódź w Pułtusk w 1979 r.;
- Archiwum zakupiło również 12 fotografii portretowych z przełomu XIX i XX wieku wykonanych w znanych warszawskich zakładach fotograficznych oraz druk okolicznościowy „Kronika rodzinna i domowa” z ok. 1900 r.

2. Dokumentacja osobowo-płacowa

APDOiP

- W II kwartale 2009 r. zasób archiwum wzbogacił się o następujące dopływy: Spółdzielnia Inwalidów „Polmedic” 1947 – 2009 (77,35 m.b.); Transportowa Spółdzielnia Pracy „Akord” w likwidacji 1946-2004 (8,99 m.b.); Przedsiębiorstwo Budowlane „ESPEBEO” S.A. w upadłości 1945-1998 (84,20 m.b.); "Baza" Sp. z o.o. w upadłości, 1987-2008 (9,20 m.b.); "Błękitna Bis" Włodzimierz Jedynek w upadłości, „Błękitna”, „Talia” s.c. 1999-2006 (6,77 m.b.); Odzieżowa Spółdzielnia Pracy Sawena, 1943-2001 (47,77 m.b.); Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Kujawy, 1961-2000 (75,48 m.b.); Pro-Praxis sp. z o.o. w likwidacji, 1962-2008 (0,40 m.b.); Zakład Remontowo-Transportowy URSUS sp. z o.o., 1960-2007 (5,30 m.b.); Ursus Polonia Sp. z o.o., 2003-2008 (1,17 m.b.).

Opracowano dzięki współpracy:

G. Dąbrowski (AAN), J. Krochmal, H. Wajs (AGAD), K. Piątek (NAC), M. Jurgo-Puszcz (APDOiP), M. Kietliński (AP Białystok), E. Borodij (AP Bydgoszcz), E. Surma-Jończyk (AP Częstochowa), A. Welniak (AP Elbląg), L. Potykanowicz-Suda (AP Gdańsk), G. Schlender (AP Kalisz), K. Słysz-Szczucka (AP Katowice), W. Chlistowski (AP Koszalin), E. Szczepaniak (AP Kielce), M. Andrasz-Mrożek (AP Kraków), B. Ratajewska (AP Leszno), A. Gebert (AP Lublin), A. Drakoniewicz (AP Łódź), M. Koter (AP Olsztyn), J. Kornek (AP Opole), A. Piasta (AP Piotrków Trybunalski), K. Bańka (AP Płock), Z. Wojciechowska (AP Poznań), M. Comber (AP Radom), J. Basta (AP Rzeszów), G. Welik (AP Siedlce), T. Radziwonowicz (AP Suwałki), M. Frankel (AP Szczecin), B. Herdзин (AP Toruń), A. Wajs (AP Warszawa), B. Kumor-Gomułka (AP Wrocław), Z. Bujkiewicz (AP Zielona Góra).

IV. NOWOŚCI PRAWNE

1. Zmiany w przepisach dotyczących narodowego zasobu archiwalnego i archiwów

1. Ustawy:

a) 1 kwietnia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206) – patrz informacja za I kwartał 2009 r.;

b) 13 kwietnia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. Nr 39, poz. 307) – patrz informacja za I kwartał 2009 r.

2. Akty wykonawcze:

a) 1 kwietnia 2009 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398). Rozporządzenie określa warunki wynagradzania m.in. archiwistów zatrudnionych w samorządowych jednostkach organizacyjnych;

b) 15 maja 2009 r. weszło w życie zarządzenie Nr 30 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie nadania statutu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (M. P. Nr 22, poz. 291). Projekt zarządzenia, określającego nową strukturę organizacyjną NDAP, opracował i – za pośrednictwem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – przedstawił Prezesowi Rady Ministrów, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. Zarządzenie Nr 30 zastąpiło zarządzenie Nr 168 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie nadania statutu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (niepublikowane, trzykrotnie zmieniane).

